УКРАЇНСЬКИЙ ХРИСТИЯНСЬКИЙ ЧАСОПИС

МІСІОНАР

2010
ЛИСТОПАД
№11 (216)

Священик – посланець Бога серед людей.
Папа Венедикт XVI

Випрошувати в Бога єдність українського народу

Пізнай Бога – знайди його в собі

Чудотворна Ікона Матері Божої Бердичівської

Монастир ▶
Босих Кармелітів
(м. Бердичів,
Житомирська обл.)

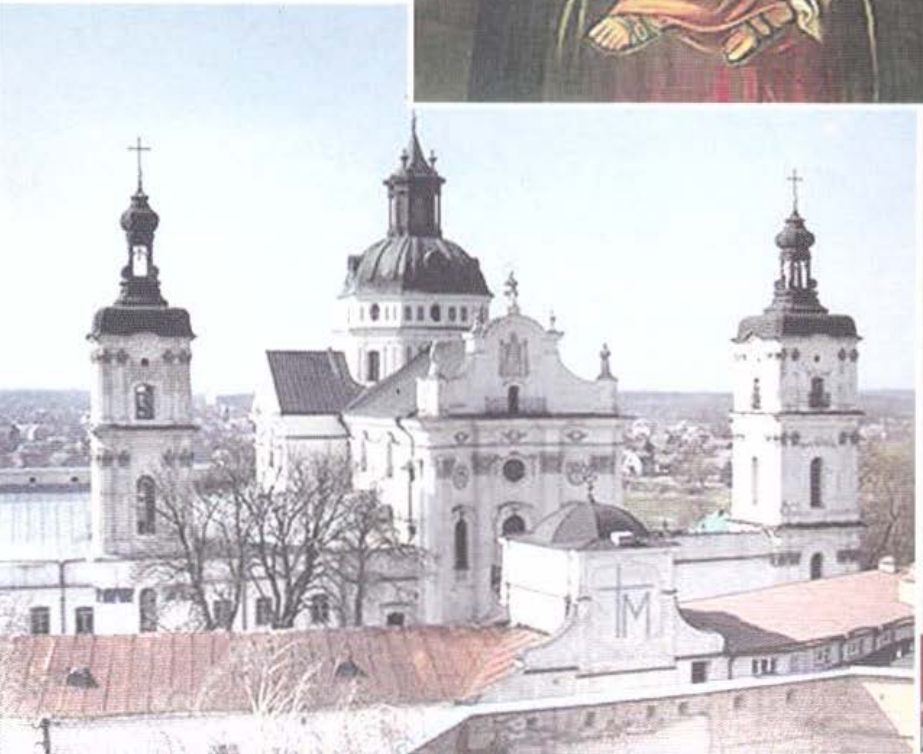

ЗМІСТ

СЛОВО РЕДАКТОРА ... 3
НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ГРУДЕНЬ ... 6
ПОКРОВИТЕЛЬ НА ГРУДЕНЬ: СВЯТИЙ ПЕТРО КАНІЗІЙ ... 7
о. Діонісій ЗАВЕДЮК, ЧСВВ
ДУХОВНІ ХАРИЗМИ І ЖИТТЯ ЦЕРКВИ (1 КОР 12,1-14,40) ... 8
СВЯЩЕНИК – ПОСЛАНЕЦЬ БОГА СЕРЕД ЛЮДЕЙ ... 11
о. Андрій ДРАГАН, ЧСВВ
ЮВІЛЕЙ З НАГОДИ 95-ЛІТТЯ О. ДОРОТЕЯ ШИМЧІЯ, ЧСВВ ... 15
о. Йосафат ФІТЕЛЬ, ЧСВВ
УРОЧИСТОСТІ НА ПАРАФІЇ ЦАРЯ ХРИСТА В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКУ ... 16
XV МІЖНАРОДНА ПРОЩА ВЕРВИЦІ У ПОГОНІ ... 17
о. Веніямин ЧЕРНЕГА, ЧСВВ
СВЯТКУВАННЯ ПРАЗНИКА СВЯТОГО МУЧЕНИКА ПАРТЕНІЯ – ПОКРОВИТЕЛЯ ХРАМУ І МІСТА ЖОВКВИ ... 18
БЕРДИЧІВСЬКА ЧУДОТВОРНА ІКОНА БОГОРОДИЦІ ... 19
Галина МАНІВ
НА ШЛЯХУ ... 20
«БАЧИТИ В ОСОБІ ІСУСА ХРИСТА ЦЕНТР СВОГО ЖИТТЯ» РОЗМОВА З С. АГНЕТОЮ ЗАВЕДЮК, ЗСССЙ ... 24
о. Володимир КУСИЙ, ЧСВВ
ПОВЕРНЕНА СВОБОДА ... 28
Ірина ЖУК
ХРИСТИЯНСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ ВІДКРИТІ ДЛЯ МОЛОДІ ... 31
Віктор БОЖИК
МОНАСТИР У СУХОВОЛІ – ФУНДАЦІЯ АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО ... 32
Іван КОБАСЯР
МІСІЯ МИРЯН У СВІТІ ... 34
Галина ГОРДАСЕВИЧ
НОЇВ КОВЧЕГ ... 35
ЦЬОГО РОКУ МИНАЄ 430 РОКІВ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ СВ. СВЯЩМЧ. ЙОСАФАТА КУНЦЕВИЧА ... 41
Леся ШТИКАЛО
КРОСВОРД «АПОСТОЛ І ЄВАНГЕЛИСТ МАТЕЙ» ... 43
Бр. Юстин Борис, ЧСВВ
Є ОДИН БОГ, ЩО ВСЕ СТВОРИВ І ВСІМ УПРАВЛЯЄ ... 45
Бр. Юстин Борис, ЧСВВ
ДОБРІ ТА ПОГАНІ МУЛЬФІЛЬМИ ... 46
Віра ПАРФЬОНОВА
ЯК ПЕТРУСЬ САМ СЕБЕ ОБІКРАВ ... 48
МІСІОНАРЧИКОВА ПОШТА ... 49
ВЕСЕЛИНКИ ... 49
Леся ШТИКАЛО
КРОСВОРД «ПРИСЛІВ'Я ТА ПРИКАЗКИ» ... 50

ВСЕ ІНШЕ ВАМ ДОДАСТЬСЯ

о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ
головний редактор

Слава Ісусу Христу!

Пройшовши крізь важкі перипетії цьогорічних політичних баталій, мусимо реалістично поглянути на наше майбутнє. Багато хто останніми днями запитував, за кого саме голосувати під час місцевих виборів. Можливо, нас очікують ще довгі судові тяганини, не одне розчарування, повторні вибори чи інші випробування. Однак важливо збагнути, що ті, які здобули довіру більшості громадян своїх громад, відтепер розпочнуть керувати ними і вирішувати багато питань, які усіх так хвилюють. Саме тому не так уже й важливо, хто переміг, бо вони повинні довести, що недаремно боролися, що й справді дбатимуть за громади своїх міст, сіл, районів чи областей. Самі ж громади повинні зайнятися політичним контролем, завжди спостерігати, зауважувати помилки і звертати увагу аж до тієї міри, щоби при потребі цілком відверто і на повний голос заявити, що дана особа не гідна займати посаду, на яку її обрано.

Однак, скільки і кого б ми не обирали на державні чи громадські посади, ніхто не зробить тієї праці, яку повинні виконати ми самі. А саме до нас належить, по-перше, пильно пізнавати Слово Господа, щоб до наших сердець увійшло Боже Царство і ми могли перебувати у мирі та справедливості. По-друге, це ми повинні встановити мир і справедливість у наших родинах, тобто ставитись із розумінням до наших домашніх, любити їх і прощати. Не можна побудувати здорової громади без добрих стосунків та взаємного розуміння між сусідами! І ніхто цієї роботи за нас не зробить!

З іншого боку, ми не можемо сподіватись на розквіт патріотизму в Україні, якщо не подбаємо про глибоке духовне життя народу, нас самих, а також, про релігійне виховання наших дітей. Під час останньої передвиборної кампанії мені довелося брати участь у місіях в кількох містечках селах Галичини. Вражали щире захо-

плення народу Божим словом, його бажання глибше пізнати науку Церкви та впровадити її у своє життя, численні сповіді та участь у Пресвятій Євхаристії. Однак, незважаючи на поширення інформації про місії і час їх проведення, деякі політичні сили, що називають себе патріотичними, свідомо організовували масові акції, відвертаючи людей від місій. Такими методами український патріотизм ніяк не побудуємо. Гасло «Бог і Україна» повинно бути написане в наших серцях, де Бог і його Слово на першому місці, і саме з любові Божої випливає любов до ближнього, до свого народу і країни.

Дивлячись у майбутнє, просимо Бога ласки уповання, надії на його святе милосердя, яким Він любить нас як своїх дітей і благословить в усіх працях. Ми плануємо продовжувати вдосконалення нашого часопису. З наступного року бажаємо кожне число видавати у двох кольорах для більш естетичного зовнішнього вигляду. Також зміниться порядок рубрик. Зокрема, маємо намір змінити розміщення рубрики для дітей «Місіонарчик», щоб наші найменші читачі могли її не тільки читати, але й вийняти з часопису і творити самостійний зшиток дитячих творів.

Також, розпочинається передплатна кампанія на 2011 рік. Редакція часопису не зможе самостійно донести інформацію про нього до всіх своїх потенційних читачів. Запрошуємо Вас долучитися до цієї кампанії, повідомити про «Місіонар» своїх друзів чи знайомих, колег на роботі, родичів, особливо тих, які живуть в інших містах чи селах. Часопис можна передплатити в будь-якому відділені «Укрпошти», придбати в редакції у Львові чи будь-якому василіянському монастирі. Крім того, журнал розповсюджується при багатьох парафіях. Події у світі відбуваються своєю чергою. Переважно ми не можемо на них вплинути настільки дієво, щоб змінити відповідно до своїх бажань чи намірів. Але твердо знаємо і віримо, що в усіх обставинах Господь тримає все у своїй всемогутній руці. Христос сказав: «Шукайте перше царство Боже та його справедливість, а все інше вам додається» (Мт 6,33). Надіємося, що часопис «Місіонар» також стане для Вас добрим порадником і дороговказом на шляху пізнання святої волі Бога і Його Слова. ■

МІСІОНАР
УКРАЇНСЬКИЙ ХРИСТИЯНСЬКИЙ ЧАСОПИС

Головний редактор:
о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ
Відповідальний секретар:
Ігор САВ'ЯК
Радакційна колегія:
о. Христофор Ганинець
о. Йосафат ХАЙМИК, ЧСВВ
о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ
о. Миколай МИКОСОВСЬКИЙ, ЧСВВ
Віра АРІВ
Літературне редагування:
Христина МИХАЙЛЮК
Коректура:
Віктор ПОЛЄТКО
Дизайн та комп'ютерна верстка:
Олег ПЕЛЕНИЧКА
Фото:
бр. Іпатій ВАЩИШИН, ЧСВВ

Заснований у 1897 році
Засновники – Отці Василіяни
Реєстраційне свідоцтво КВ № 5133 від 18.05.2001 р.
Часопис виходить раз у місяць

Передплатний індекс – 23959

Адреса редакції:
м. Львів, 79019, вул. Б. Хмельницького, 36
Святоонуфріївський монастир Отців Василіян
тел/факс: 272-46-94
e-mail: misionar@ukr.net, misionarchik@i.ua
URL: www.osbm.in.ua

Підписано до друку 02.06.2010 Формат 70x100 1/16. Друк офсетний.
Папір друк. № 1. Умов. друк. арк. 5,2. Умов. Фарбо-відб. 5,7.
Обл.-вид. арк. 5,0. Зам. Тираж 5500 прим.

ЦІНА ДОГОВІРНА

Віддруковано з готових діапозитивів
у Жовківській друкарні видавництва Отців Василіян
«Місіонер». 80300, Львівська обл., м. Жовква,
вул. Василіянська, 8

Передруки і переклади дозволені за поданням джерела. Редакція зберігає за собою право виправляти і скорочувати надіслані матеріали.

©Журнал «Місіонар», 2010

МОЛИТВА ЩОДЕННОГО ПОЖЕРТВУВАННЯ ДЛЯ ЧЛЕНІВ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ

**О, Божественне Серце Ісуса!
У злуці з тим наміром, з яким Ти на землі віддавав славу Богові і тепер щоденно віддаєш у Пресвятій Тайні Євхаристії, жертвую Тобі через Непорочне Серце Пречистої Діви Марії усі свої молитви, справи, слова, думки й витривалість у терпіннях нинішнього дня як винагороду за всі зневаги, образи і кривди, завдані Тобі.**

Жертвую їх особливо за Святішого Отця Папу Римського, за святу Церкву, за навернення грішників та в усіх намірах Апостольства молитви, призначених на цей місяць і на сьогоднішний день.

Пресвяті Серця Ісуса і Марії, спомагайте святу Церкву та Україну!

Святий Йосифе, Покровителю і Заступнику приятелів Ісусового Серця, моли Бога за нас!

Святий Архангеле Михаїле, св. Миколаю, св. Володимире, св. Йосафате, заступники України, моліть Бога за нас!

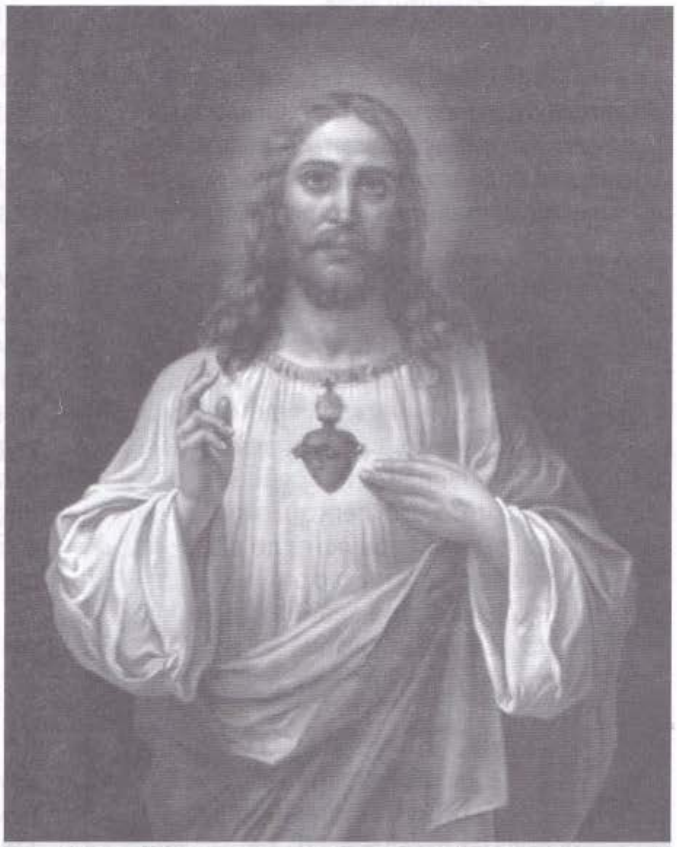

Ось Серце, що так полюбило нас...

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ЛИСТОПАД

(З благословення Святішого Отця)

ЗАГАЛЬНИЙ: Щоб жертви наркоманії та всіх інших форм узалежнення, за підтримки християнської спільноти, віднайшли в силі Спасителя здатність радикально змінити своє життя.

МІСІЙНИЙ: Щоб Церкви Латинської Америки продовжували місію на цьому континенті, ініціаторами якої є місцеві єпископи, пов'язуючи її із загальним місійним покликанням народу Божого.

МІСЦЕВИЙ: Щоб у народі та в Церкві офіційно були вшановані мученики та сповідники віри Срібної Землі

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ГРУДЕНЬ

(З благословення Святішого Отця)

о. Христофор ГАНИНЕЦЬ,ЧСВВ

ЗАГАЛЬНИЙ: Щоб досвід страждань став нагодою для розуміння ситуації нестатків і болю, з якими зустрічаються самотні, хворі та люди похилого віку, і спонукав усіх великодушно вийти назустріч їхнім потребам.

Якщо тривалий час всі справи йдуть дуже добре, ми забуваємося затишно у цьому світі і не бачимо або не розуміємо страждань ближнього. Але коли зустрічаємося з терпінням, усвідомлюємо свою слабкість і пізнаємо, що не маємо достатньо сил, чеснот і впевненості в собі. Земний затишок нетривкий, його легко можна втратити. Такий досвід може спонукати до рішучих дій.

Самотність, старість, хвороби, бідність – це стани життя, які добре знайомі багатьом. Але самотність не буде обтяжливою, якщо її заповнять спілкуванням родичі, друзі, добрі християни, а старість – якщо її належно вшанують діти, онуки, держава. Якщо близька людина подарує хворому увагу – радість від того полегшить його хворобу.

Дуже часто назустріч Христові виходять ті люди, які на собі відчули різні хрести. Однак, як говорить українське прислів'я, ситі голодних не розуміють. Щоби розбудити у таких людей усвідомлення проблем ближніх, буває замало зусиль однієї людини, а інколи не вистачає і революції. Католицька Церква щоразу відкриває своє серце до людей, але часто залишається без відповіді; запрошує сильних світу цього побачити темну дійсність – та вони переважно бачать її у рожевому світлі... Але ж Бог посилає день для добрих і злих, а сонцю каже кидати проміння на квіти і на болото. Співчуття знедоленим – свідчення нашого уміння бути людьми. ■

МІСІЙНИЙ: Щоб народи світу відкрили двері Христу та Його Євангелію миру, братерства і справедливості.

Святий Йоан Золотоустий пише: «Не було би поган, якби ми були справжніми християнами, та ми захоплюємося грішми, як вони, а то й більше, маємо страх перед смертю, як вони, боїмося злиднів, як вони, жадібність мучить нас, як і їх». Двері деяких народів ще зачинені перед Христом та Його Євангелієм. Та перш ніж бажати, щоб вони відкрилися одразу, ми, християни, мусимо приглянутися, чи є між нами братерство і справедливість, чи справді Христос живе у наших серцях.

Щоб реалізувати це велике завдання, потрібні також ті засоби діалогу з «непросвітленими» народами, які не обов'язково відкликалися б до релігії, а були базовані на природному законі. Прищепленню християнської віри сприятиме поширення миру, братерства і справедливості у світі, в чому теж полягає виконання кожним християнином свого місійного обов'язку. ■

МІСЦЕВИЙ: Щоб наприкінці ще одного року вірні в дусі християнської любові і покаяння сумлінно переглянули свої вчинки та зробили тверду постанову змінити життя відповідно до Христового Євангелія.

Буває, ввечері ми переглядаємо насичений багатьма добрими подіями прожитий день і розуміємо, що саме в ньому зробили набагато більше, ніж за весь місяць, а то й рік. Цей день потім часто згадуємо. Нам приємно: ми зробили добро. Але знаємо і про нашу схильність

до зла. Тож, коли робимо підсумок прожитого року, виринають у пам'яті гіркі спогади і про погані вчинки. Ця гіркота дає про себе знати навіть тоді, коли стараємося її чимось осолодити, забути, переключити увагу на щось інше. Тому грішні вчинки мусять бути виявленні в Таїнстві Покаяння. Постанова поправи допоможе відчути мир і спокій у серці. Людина отримує силу і бажання робити добрі справи з любові, а не примусу, як це буває, коли совість заплямлена і навіть дихається важко… Коли ж сумління чисте, людина дихає на повні груди, без тривоги і страху, відчуваючи, що поруч – Христос, надійний Товариш. ■

■ ПОКРОВИТЕЛЬ НА ГРУДЕНЬ

СВЯТИЙ ПЕТРО КАНІЗІЙ, 21 грудня

Святий Петро Канізій народився в Голландії у 1521 році. Навчався в Кельні, де і вступив до Товариства Ісуса (Орден Єзуїтів). 1546 року був рукоположений на священика. Згодом здійснював служіння в Німеччині, де протягом багатьох років беріг і зміцнював католицьку віру. Він опублікував багато творів, найвизначніший з яких – «Катехизм». Хоча Канізій жив у період Реформації і релігійних конфліктів, та ніщо не змогло його захитати зсередини. Його особистість залишилась цілісною, попри те, що ті сумні часи глибоко вплинули на його сучасників. Його велике бажання служити для Церкви, непохитна впевненість, що Бог перебуває в ній, незважаючи на наявність людської слабкості, було виразною рисою його духовності.

Про себе Канізій висловлювався стримано і неохоче. Про своє натхнення, запал і любов, які переповняли його, він ніколи не говорив, ймовірно, через певну сором'язливість і відсутність ораторського таланту. Однак, головна причина його мовчання, мабуть, полягала у тому, що він відвів собі другорядну роль. Його характеризувала відданість справі, яка применшувала особисті бажання. Твори Канізія вказують на тісний зв'язок з традицією. Своїм найбільшим багатством вважав віру, передану йому батьками. Талановитий, він працював легко і спокійно. Лекції, твори, проповіді, адміністративна праця, навчання молоді, церковна політика – такі різні обов'язки доводилось мати йому у житті. В епоху Реформації, коли, здавалося, на боці противника все – впливові люди, ентузіазм й ініціатива, – Канізій задовільнявся меншими засобами, силами і підтримкою. «Петро спить – Юда діє!» – так він влучно висловлювався про тодішню ситуацію. Тому він не боявся братися навіть за відчайдушні завдання.

Помер Петро Канізій у Фрібурзі (Швейцарія) 21 грудня 1557 року. У 1925 році Папа Пій XI зарахував його до лику святих і оголосив Учителем Церкви. ■

ДУХОВНІ ХАРИЗМИ І ЖИТТЯ ЦЕРКВИ
(1 Кор 12,1-14,40)

о. Діонисій ЗАВЕДЮК, ЧСВВ

Провідною думкою розділів 12-14 «Першого послання до коринтян» є питання про духовні дари або харизми, які виявляються у спільноті християн. Чому обговоренню цього питання апостол Павло присвячує так багато місця? Чому найбільше часу обговорює дар мов? Яким чином проводить свою думку і до яких висновків доходить?

Метою цієї статті буде прослідкувати хід аргументації апостола Павла, щоб виявити і проблеми, на які він звертає особливу увагу, і висновки, до яких він приводить своїх адресатів.

У загальному цю частину послання можна поділити так: Святий Дух як податель харизм (12,1-11); Церква – Христове тіло (12,12-26); дари і служіння у Церкві (12,27-31); гимн любові (13,1-13); перевага дару пророцтва (14,1-5); дар глосолалії (14,6-25); порядок у спільноті (14,26-36); підсумок (14,37-40).

Святий Дух – розподільник дарів у Церкві (12,1-11)

Початок нової теми свого послання Павло зазначає висловом, який він вживав і раніше (1 Кор 7,1; 7,25; 8,1; 8,4) та який використає знову наприкінці послання (16,1.12): «що ж до…», – але тепер мова буде йти про духовні дари. Хоч слово «духовні» в мові оригіналу тут вжите без уточнення, з дальшого контексту однозначно випливає, що йтиметься саме про дари благодаті. Про них Павло уже згадував, неначе заповідаючи наперед одну з важливих тем свого послання: «не бракує жодного дару ласки вам, що очікуєте об'явлення Господа нашого Ісуса Христа» (1,7). «Дар ласки» – це переклад грецького слова «харизма», утвореного від слова «харіс» – «ласка», «благодать». Харизма – це дар, яким Бог обдаровує конкретну людину, але не тільки з уваги на неї саму, але і на спільноту, до якої вона належить, – бо ж харизма виявляється вповні у житті людини як учасника спільноти.

«Не хочу, щоб ви не знали» (12,1), – це риторичний зворот з міркувань краси вислову (бо подвійне заперечення у класичних мовах означає переконливе ствердження): хочу, щоб ви добре знали про все, що відноситься до духовних дарів.

Апостол Павло відкликається до досвіду своїх адресатів: «Ви знаєте, що коли ви були поганами, вас до німих ідолів нестримно тягнуло» (12,2; тут слово «погани» означає представників народів, які ще не пізнали єдиного Бога, на відміну від тих людей, які визнають істинного Бога і належать до єдиного Божого народу, Церкви). Сама людина не здатна пізнати істинного Бога; пізнання Ісуса Христа як Господа можливе тільки внаслідок дії Святого Духа. Ця Божа допомога гарантує, що «ніхто, говоривши під впливом Духа Божого, не каже: «Анатема Ісус»! І ніхто не може сказати: «Господь Ісус», – як лише під впливом Духа Святого» (12,3). Іншими словами, присутність і дія Святого Духа в людині виявляється в тому, що вона уже не може злословити Ісуса Христа, але визнає Його Господом, рівним в гідності Богові Отцеві.

Присутність Бога в житті людини – ось що головне. Дари, які Бог дає кожному, – це наслідок Його присутності та дії. Хоч дарування є різні, але Дух – той самий; різні служіння у християнській спільноті, але Господь – той самий для всіх. «Бог – той самий, який усе в усіх робить» (12,6), хоч по-різному в житті різних людей.

«Кожному дається виявлення Духа на спільну користь» (12,7), – каже Павло і перераховує різні Божі дарування, використовуючи звичну в риториці схему 3x3=9: слово мудрости, слово знання, віра; дар зцілення, сила творити чуда, дар пророкування; розпізнавання духів, різні мови, тлумачення мов. Ці дари дає Бог, кожному інші, але «через Духа», «згідно з тим самим Духом», «у тім самім Дусі», «у тім єдинім Дусі» (12,8.9.10). «Все це чинить один і той же Дух, що розподілює кожному, як він хоче» (12,11).

Християни – члени Христового тіла (12,12-26)

Щоб пояснити коринтянам вагомість розподілу дарів-харизм у християнській спільноті, апостол Павло використовує порівняння Церкви до людського тіла: «Так само, як тіло є одне, хоч і багато має членів, і всі члени тіла, хоч є їх і багато, становлять одне тіло, так і Христос» (12,12). Святе Хрещення єднає людину з Христом і Церквою: «Усі бо ми христилися в одному Дусі, щоб бути одним тілом, – чи то юдеї, чи греки, чи раби, чи вільні – і всі ми були напоєні одним лише Духом» (12,13). Так як людина є духовною істотою, яка має душу й тіло, так само про Церкву, напоєну Святим Духом, можна говорити як про один організм, поодинокі органи якого оживляє той самий Дух: «Ви ж – Христове тіло, і члени кожний зокрема» (12,27), – пише Павло.

Розмірковуючи над гармонією в людському тілі, Павло накреслює ідеал гармонії в Церкві, яка є таїнственним Христовим тілом. «Тіло бо складається не з одного тільки члена, а з багатьох» (12,14), – тут і далі апостол доводить до абсурду намагання одного члена тіла стати усім тілом або, навпаки, не входити у склад тіла взагалі – це неможливо. Не воля або рішення окремих членів тіла вирішує, чи є вони частиною одного організму і яким чином співдіють із собою, але Господь, Творець: «Таж Бог розподілив члени – кожного з них – у тілі, як хотів,.. членів є багато, але одне лиш тіло» (12,18.20).

«Не може око руці сказати: «Ти мені непотрібна!» Чи голова ногам: «Ви мені непотрібні!»» – аргументує далі Павло, відкликаючись до загального переконання адресатів, що гармонія тіла є наслідком злагодженої співдії усіх його членів (тут автор послання свідомо використовує поширені у той час ідеї філософів-стоїків). Більше того, «члени тіла, що слабшими здаються, є найпотрібніші… Бог так уклав тіло, що дав більше чести нижчому членові, щоб не було роздору в тілі, але щоб члени дбали однаково один про одного» (12,22.24-25). Церква, як і тіло людини, – один організм, в якому члени поєднані між собою різноманітними зв'язками та залежностями: «…як страждає один член, страждають усі з ним члени; і як один член у славі, радіють з ним усі члени» (12,26), – підсумовує Павло.

Розподіл дарів і служінь у Церкві (12,27-31)

Від порівняння Церкви з людським тілом апостол Павло відразу переходить до застосування цього порівняння, враховуючи ситуацію коринтської громади християн. Він починає з отриманого внаслідок попередніх обґрунтувань висновку: «Ви (як Церква) – Христове тіло, і члени кожний зокрема» (12,27). Отож, має бути і в Церкві порядок, і то не який-небудь, а встановлений Богом. Апостол так і говорить: «деяких поставив Бог у Церкві», – а далі робить перелік служінь і дарів у межах християнської спільноти. Очевидно, ідучи за думкою Павла, так як це випливає з його послання, є порядок у дарах і служіннях, а найважливішими є ті, які він перераховує на початку: «поставив Бог у Церкві: по-перше, апостолів, по-друге, пророків, по-третє, учителів…». Очевидно, що Павло вважає ці три служіння у Церкві найважливішими. Вже «потім – дари чудес, потім дари зціляти, допомагати, управляти, говорити різними мовами» (12,28).

Цілою серією риторичних запитань Павло пояснює: не всі є апостолами, пророками, вчителями, чудотворцями; не всі мають дар зціляти, говорити мовами чи мови тлумачити. Кожен має свій дар або, радше, свої дари. Якщо так, то неможливо розпізнати, тільки за наявністю чи відсутністю того чи іншого дару, хто є, а хто не є зрілим членом християнської громади. Цю частину свого доведення Павло закінчує закликом: «Дбайте пильно про кращі духовні дари», – і переходить до іншої теми: «Я ж показую вам путь куди значнішу!» (12,31).

«Гимн про любов» (13,1-13)

З огляду на урочистий характер, ритмічну форму, висоту порівнянь і думок цю частину «Першого послання до коринтян» звикли називати: «гимн про любов». Апостол починає з порівнянь, які пов'язує зі своєю особою, а згодом переходить до змалювання, якою є і якою має бути справжня любов.

У перших трьох стихах тричі повторюється схема: «якби я говорив (мав)…, але не мав лю-

бові,.. я був би (я не мав би)…». Дар говорити мовами людськими й ангельськими без любові – не більше, як бринчання міді чи звуки музичного інструменту (цей дар не випадково тут на першому місці, бо ця проблема є лейтмотивом усіх трьох розділів). Дари пророцтва (не випадково тут на другому місці!), знання (пор. 1 Кор 1,5; 8,1.7.10.11; 12,8; 14,6), такої віри, щоб і гори переставляти (пор. Мт 21,21-22; Мр 11,22-23), без любові ніщо. Роздання бідним усього майна і віддання навіть тіла свого на спалення (на цілопальну жертву) без любові не має ніякої користі.

Що ж таке любов? Християни з Коринта уже навчені, знають про цю Господню заповідь. Якою любов має бути? Павло описує її не абстрактно, а динамічною, в дії, використовуючи для цього аж 16 дієслів (деякі з яких при перекладі, очевидно, довелося змінити на прикметники): «Любов – довготерпелива, любов – лагідна, вона не заздрить, любов не чваниться, не надимається, не бешкетує, не шукає свого, не поривається до гніву, не задумує зла; не тішиться, коли хтось чинить кривду, радіє правдою; все зносить, в усе вірить, усього надіється, все перетерпить. Любов ніколи не переминає» (13,4-8).

«Пророцтва зникнуть, мови замовкнуть, знання зникне», – Павло повертається знову до цих ознак, які є виявом Божого обдарування людини (пророцтво, мови, знання), але не є метою її життя. – «Бо знаємо частинно й частинно пророкуємо. Коли настане досконале, недосконале зникне» (13,8-9).

Павло наводить приклад із свого життя: коли він був дитиною – по-дитячому сприймав, думав і висловлювався, коли осягнув зрілість – мислить і висловлюється як дорослий. Теперішній час, у якому виявляються харизми, Божі дари, є як дзеркало з його тьм'яним зображенням по відношенні до реальності в майбутньому, коли будемо бачити як при безпосередній зустрічі, обличчям до обличчя. Тепер пізнання обмежене, тоді ж буде досконале пізнання правди. (У часи Павла не було технології виготовлення сучасних дзеркал, тодішні бронзові, срібні або золоті відполіровані поверхні – дзеркала не давали чіткого зображення).

Павло показує, як обіцяв (12,31), кращу дорогу, якою варто іти: «Тепер же зостаються: віра, надія, любов – цих троє; але найбільша з них – любов» (13,13).

Перевага дару пророцтва (14,1-5)

Однак на дорозі осягнення досконалої любові потрібна Божа допомога, тому апостол закликає гаряче бажати духовних дарів, особливо ж дару пророцтва (14,1). Проте, він пише до спільноти, у якій не тільки було прагнення осягнути якнайбільше духовних дарів, але і виразне перенаголошення значення деяких з них, особливо дару мов, з грецької – «глосолалія» (від «глосса» – мова; «лалео» – говорю). Ми вже бачили, як Павло запевняє, що не всі можуть мати (і не зобов'язані мати) однакові духовні дари (12,29-30) і що в Церкві потрібні особи з різними дарами (12,17-20.27-28). Мабуть, значення дару глосолалії в коринтській Церкві настільки переоцінювалося, що Павло аж цілий розділ присвячує тому, щоб у різний спосіб вказати на хибність цієї думки.

Що означає «дар пророцтва» в «Першому посланні до коринтян» можемо виснувати зі слів Павла, який виразно протиставляє його дарові глосолалії: «А хто говорить мовами, той не людям говорить, лише Богові; бо ніхто його не розуміє: він говорить духом таємні речі. Хто ж пророкує, то говорить людям: на повчання, попередження, розраду» (14,2-3). Це перше порівняння, але не останнє. «Хто мовами говорить, той сам себе повчає; хто ж пророкує, той повчає Церкву» (14,4); «…більший той, хто пророкує, ніж той, хто мовами говорить, – хіба що він пояснює, щоб Церква мала повчання» (14,5).

Якщо порівняти перелік служінь у Церкві: апостоли, пророки, вчителі… (12,28) – з дарами Духа: слово мудрості, слово знання, віра, дар зцілення, сила творити чуда, пророкування… (12,8-10), – бачимо, що дар пророцтва може мати деяке відношення до функції «пророка» у Церкві, хоч тут слово «пророк» не має того ж значення, яке воно мало в Старому Завіті. Пророк у Церкві – це християнський проповідник, який мав дар і здатність, а також отримав повноваження від церковного проводу, пояс-

нювати Боже слово і навчати. Яка відмінність між апостолами, пророками, вчителями (1 Кор 12,28), євангелистами і пастирями (Еф 4,11) в первісній Церкві? – Неможливо, з огляду на обмежене наше теперішнє знання про Церкву І століття, встановити чітке розмежування між цими служіннями, про це залишається тільки здогадуватися, керуючись уривчастими відомостями з різних доступних нам джерел.

Проте, ситуація Церкви в Коринті є зрозумілою: захоплення даром глосолалії набрало надто масового характеру і мало не завжди позитивні наслідки в житті молодої християнської громади в цьому місті. Можливо навіть, що особи, які мали цей дар в особливо вираженій формі, почали мати негативний вплив на інших.

Апостол Павло не заперечує цінність дару глосолалії, проте вказує на його передусім приватне значення – для поглиблення віри і побожності самої особи, яка цей дар має. «Я хочу, щоб усі ви говорили мовами, але краще, щоб ви пророкували; бо більший той, хто пророкує, ніж той, хто мовами говорить…» (14,5). ■

СВЯЩЕНИК – ПОСЛАНЕЦЬ БОГА СЕРЕД ЛЮДЕЙ

Лист Святішого Отця Венедикта XVI до семінаристів

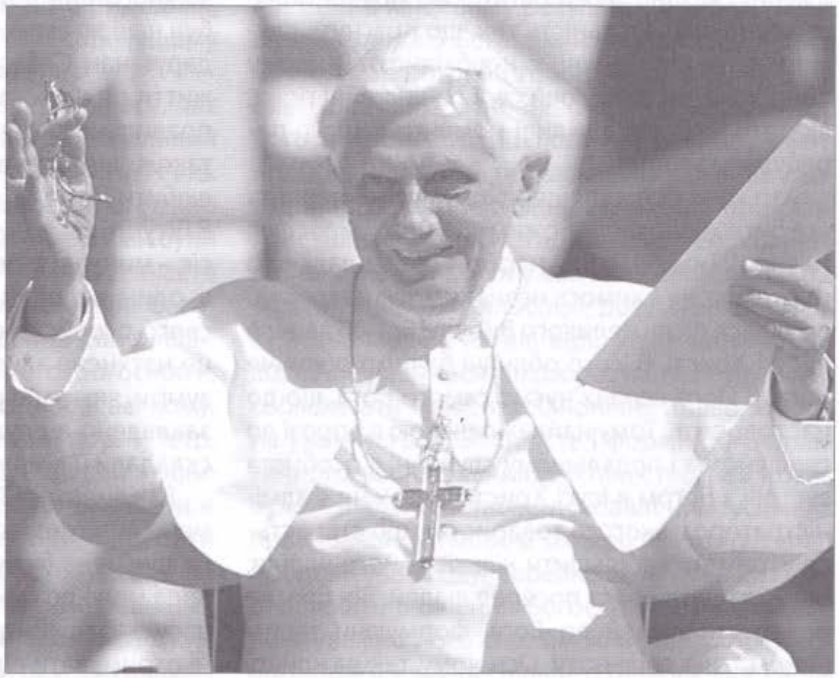

Шановні семінаристи!

Коли у грудні 1944 р. я був призваний на військову службу, командир роти запитав нас, яку професію ми хотіли б здобути в майбутньому. Я відповів, що хотів би бути католицьким священиком. Лейтенант сказав, що мені слід пошукати щось інше, бо у новій Німеччині не буде потреби в священиках. Я ж добре знав, що ця «Нова Німеччина» була на схилі свого існування і що у кризовій ситуації їй чи не найбільше потрібні священики. Сьогодні ситуація зовсім інша. Однак, багато хто і зараз думає, що духовенство є не майбутньою перспективою, а пережитком старовини. Ви ж, дорогі друзі, незважаючи на застереження і сумніви, вирішили вступити до семінарій і стати на шлях священичого служіння в Католицькій Церкві. І добре зробили. Люди завжди потребуватимуть Бога,

навіть в епоху глобалізації і «високих» технологій, щоб ми з Ним і через Нього вчилися жити і опановувати критерії правдивої людяності. Там, де людина не досвідчує Бога, життя стає пустим і вона завжди чогось потребує. Тому шукає потіхи в алкоголі або насильстві, які все більше загрожують молоді. Бог живе. Він створив кожного і знає всіх. Він настільки могутній, що знаходить час для наших малих справ: «Вам же все волосся на голові пораховано» (Мт. 10:30). Бог живе і потребує людей, що існують для Нього і сприймають Його по-своєму. Так, священство не позбавлене сенсу: світ потребує пастирів, завжди потребував і потребуватиме, поки буде існувати.

Семінарія є спільнотою в дорозі до священичого служіння. Вже в самому цьому твердженні сказано дуже багато: не можна стати священиком . Спільність тих, що прагнуть служити спільній Церкві, є необхідною. В цьому листі хотів би, згадуючи свої семінарійні роки, вказати на деякі важливі моменти вашого перебування в дорозі.

Хто хоче стати священиком, мусить перш за все бути «чоловіком Божим», як його окреслює Павло (1 Тим. 6:11). Для нас Бог не є віддаленою гіпотезою, не є кимось незнаним, що викристалізувався після Великого Вибуху. Бог об'явився в Ісусі Христі. В Його обличчі бачимо обличчя Бога. В Його словах чуємо самого Бога, що до нас говорить. Тому найважливішою в дорозі до священства і подальшому служінні є особиста зустріч з Богом в Ісусі Христі. Парох не є адміністратором якогось товариства, що старається утримати і збільшити кількість його членів. Він – глашатай Бога посеред людей. Він прагне повертати людей до Бога, формуючи таким чином їхню спільноту. Ось чому так важливо, щоб ви, дорогі друзі, навчилися жити у постійному контакті з Богом. Коли Господь просить нас завжди молитися, то не має на увазі, щоб ми безперестанно промовляли слова молитви, але щоб ніколи не втрачали внутрішнього контакту з Богом. Вправлятися у підтримуванні такого контакту – ось правдивий сенс нашої молитви. Відтак, важливо, щоб кожен день починався і закінчувався молитвою; щоб ми слухали Бога, читаючи Святе Письмо; щоб ми висловлювали наші прагнення і надії, радості і терпіння, помилки і слова вдячності за все, що добре і гарне; щоб, у такий спосіб, бачили Його точкою відліку всього нашого життя.

Бог для нас – не просто слово. У Таїнствах Він особисто дарує нам Себе за посередництвом скінченних речей. Центром наших відносин з Богом і структури нашого життя є Євхаристія. Святкувати її через глибоку участь і, таким чином, особисто зустрічатися з Христом – це повинно бути центром кожного нашого дня. Святий Кипріян, пояснюючи євангельське прохання «Хліб наш насушний дай нам сьогодні», говорив, поміж іншим, що «наш хліб», хліб, який можемо щоденно приймати в Церкві, – це сам Господь в Євхаристії. Отож, у молитві «Отче наш» ми просимо, щоб Він дарував нам кожного дня цей «наш» хліб; щоб він завжди був нашою їжею. Щоб воскреслий Христос, що дарує нам Себе в Євхаристії, формував наше життя сіянням своєї Божественної любові. Для правильного звершення Євхаристії потрібно також, щоб ми вчилися пізнавати, розуміти і любити Літургію Церкви в її конкретній формі. В Літургії ми молимося разом із вірними всіх часів – минуле, теперішнє і майбутнє з'єднуються в один великий молитовний хор. На основі свого особистого досвіду я можу сказати, що це натхнене заняття – вчитися поступово розуміти, як все це розвивалося, який досвід віри закладено в служіння Меси, скільки поколінь складали її в молитві.

Важливим є і Таїнство Покаяння. Воно вчить мене дивитися на себе з точки зору Бога, примушує мене бути чесним із самим собою. Воно веде мене до смирення. Арський пастир свого часу сказав: «Ви думаєте, що нема сенсу сьогодні отримувати відпущення гріхів, усвідомлюючи, що завтра вчините ті самі гріхи. Але сам Бог в цю мить забуває про ваші завтрашні гріхи, щоб сьогодні дарувати вам свою благодать». Хоч ми постійно повинні боротися з одними і тими самими помилками, важливо протистояти стверділості душі, байдужості, які приймають факт, що ми так влаштовані. Важливо не зупинятися на шляху, не впадаючи в скрупульозність, усвідомлюючи, що Бог завжди прощає нам заново. Однак, не піддаючись і

зворотньому, що не дозволяє вести боротьбу за святість і виправлення. Крім того, дозволяючи простити себе, я вчуся прощати інших. Визнаючи свою неміч, я стаю більш терплячим і розуміючим відносно слабкостей ближніх.

Підтримуйте в собі лояльність до народного благочестя, багатогранного в різних культурах, але завжди дуже простого, тому що, в решті-решт, таке серце людини. Звичайно, народне благочестя тяжіє до ірраціональності, а часто і до поверхневості. Але, тим не менше, відмовлятися від нього, зовсім помилково. Через нього віра проникла в серця людей і стала частиною їх почуттів, їх звичок, їх буденного життя. Тому, народне благочестя – такий великий спадок Церкви. Віра стала плоттю і кров'ю. Розуміється, народне благочестя слід постійно очищати і спрямовувати його до віри, однак, воно достойне нашої любові і по-справжньому робить нас «народом Божим.»

Час семінарії – це також, і перш за все, час навчання. Християнська віра має раціональний та інтелектуальний вимір, що становить її суть. Без нього віра не була би сама собою. Павло говорить про «образ навчання», якому ми були передані в Хрещенні (Рим 6, 17). Ви всі знаєте слова святого Петра, які середньовічні богослови розглядали як виправдання раціонального і науково розпрацьованого богослов'я: «Будьте завжди готові дати відповідь всякому, хто попросить у вас звіту (logos).»(пор. 1 Петр. 3:15). Підготуватися до таких відповідей – одне із головних завдань, яке потрібно вирішити в роки семінарії. Можу лише настійливо просити вас: «Вчіться старанно. Використовуйте роки навчання. Ви не пошкодуєте про це». Звичайно, часто навчальні матеріали здаються дуже далекими від практичного життя християнина і пастирського служіння. Однак, помилково постійно ставити собі прагматичне питання: «Чи знадобиться це в майбутньому? Чи буде від цього користь?» Адже мова йде не про те, щоб вчити тільки речі, однозначно корисні, але і про те, щоб пізнати і зрозуміти внутрішню структуру віри в її цілісності, те, як вона стає відповіддю на питання людей, які, з зовнішньої точки зору, змінюються з покоління в покоління, але в глибині залишаються такими самими. Тому важливо вийти за межі змінних миттєвих питань, щоби зрозуміти питання справжні та важливі, і з'ясувати істинні відповіді.

Важливо глибко розуміти Святе Писання в його повноті, єдності Старого і Нового Завітів: формування текстів, їх літературні особливості, поступове групування аж до встановлення канону священних книг, внутрішню динамічну єдність, яку не видно на поверхні, але яка лише одна наділяє кожен окремий текст його повним значенням. Важливо знати Отців і Великі Собори, на яких Церква, через роздуми і віру, засвоїла основні положення Писання. Я міг би продовжувати і далі таким же чином: те, що ми називаємо догматикою, є розумінням усіх елементів змісту віри в їх єдності, чи краще сказати, в їх остаточній простоті. Кожен окремий елемент в кінцевому результаті є вираженням віри в єдиного Бога, який явився і являється нам. Немає потреби говорити про те, як важливо розуміти основні питання морального богослов'я і католицького соціального вчення. Очевидним є і те, наскільки важливе сьогодні богослов'я екуменізму, знання про різні християнські спільноти, а також необхідність добре орієнтуватися у світових релігіях, і, не в останню чергу, у філософії; розуміння пошуків і пйтань людей, на які віра може дати відповідь. Але навчіться також розуміти і – дозволю собі сказати – любити канонічне право, маючи на увазі його необхідність і форми його практичного застосування. Суспільство без права було би суспільством, позбавленим усіляких прав. Закон є умовою любові. Не хочу тепер продовжувати цей перелік, скажу тільки одну річ: любіть вивчення богослов'я і займайтеся ним, уважно його сприймаючи, що укоренити богослов'я у живій спільноті Церкви, яка, своїм авторитетом, не є протилежністю до богословської науки, але її передумовою. Без Церкви, яка вірить, богослов'я перестає бути самим собою і перетворюється в набір різних дисциплін, позбавлених внутрішньої єдності.

Роки семінарії повинні бути також часом людського дозрівання Для священика, який повинен супроводжувати інших людей крізь увесь життєвий шлях аж до воріт смерті, важливо, щоби він сам знаходився у правильній рівновазі

серця і розуму, розуму і почуттів, тіла і душі, щоб він був по-людськи «цілісним». Християнська традиція завжди узгоджувала з «богословськими чеснотами» «основні чесноти», які виводяться з людського досвіду і філософії, та й узагалі зі здорової етичної традиції людства. Павло цілком ясно пише про це филип'янам: «Наостанку, брати, усе, що лиш правдиве, що чесне, що справедливе, що чисте, що любе, що шанобливе, коли якась чеснота чи що-небудь похвальне, - про те думайте!» (Фил.4:8). В цей контекст включається, також, і інтеграція сексуальності в цілісність особистості. Сексуальність – це дар Творця, але це також і завдання, яке стосується розвитку власної людської природи. Не будучи інтегрованою в особистість, сексуальність стає банальною і, водночас, руйнівною. Сьогодні ми переконуємося в цьому на багатьох прикладах у нашому суспільстві. Нещодавно нам з великим жалем доводилося констатувати, що деякі священники знехтували своїм служінням через сексуальні переступи. Замість того щоб вести людей до людської зрілості і служити їй прикладом, вони своїм насильством спричинили руйнування, у зв'язку з якими ми переживаємо глибоку скорботу і жаль. Внаслідок всього цього у багатьох, а може бути, і у вас самих, могло виникнути питання: а чи добре це – ставати священиком, чи має сенс шлях целібату, як справжній шлях людського життя? Однак, випадки насильства, які повинні бути рішуче осуджені, не можуть дискредитувати місію священика, яка залишається великою і чистою. Дякувати Богу, ми всі знаємо переконливі приклади непохитних у вірі священиків, які свідчать про те, що в цьому стані – стані целібату – можна досягнути людської автентичності, чистоти і зрілості. Однак, те, що сталося, повинно зробити нас більш чуйними та уважними, насамперед, щоб на дорозі до священства, зі всією ретельністю, запитати самих себе перед Богом, і спробувати зрозуміти – чи це є Божою волею щодо мене? Супроводжувати вас і допомагати вам у цьому процесі розпізнавання – завдання отців-сповідників і ваших настоятелів. Істотним елементом вашого шляху є вправляння в основних людських чеснотах, яке потрібно здійснювати, звернувши свій шлях до Бога, який явився у Христі, і дозволив Йому знову і знову очищувати вас.

Сьогодні витоки покликання до священства більш різноманітні, ніж у минулі роки. Рішення стати священиком нині часто народжується з досвіду вже отриманої світської професії. Часто воно виростає у спільнотах, особливо у рухах, які заохочують спільнотну зустріч з Христом і його Церквою, духовний досвід і радість у служінні віри. Це рішення визріває також і в зовсім особистих зустрічах з величчю і убогістю людського буття. Таким чином, кандидати до священства часто живуть на зовсім інших духовних континентах. Розпізнати загальні елементи майбутнього служіння і свого духовного шляху може виявитися для них важкою справою. Саме тому семінарія має важливе значення, як спільнота на дорозі виходу за межі різних форм духовності. Рух – це неперевершена річ. Ви знаєте, як я люблю їх – як дар Святого Духа Церкві. Однак, вони повинні оцінюватися за тим, як вони відкриті до спільної католицької дійсності, в життя єдиної Церкви Христа, яка, у всі своїй різноманітності, все ж одна. Семінарія – це період, коли ви повинні вчитися мови великодушності і терпеливості, не тільки терплячи один одного, але і взаємно збагачуючи, так, щоб кожен міг вкласти свої власні дари у спільну скарбницю, адже усі служать одній Церкві, одному Господу. Ця школа толерантності, або взаємоприйняття і взаєморозуміння в єдності тілі Христового, є одним із важливих елементів цих років в семінарії.

Дорогі семінаристи! Цими рядками я хотів показати вам, як багато я про вас думаю, особливо в такі важкі часи, і наскільки близький я до вас в молитві. Моліться також про мене, щоб я міг добре нести своє служіння доти, поки цього бажає Господь. Поручаю ваш шлях приготування до Священства материнській опіці пресвятої Марії, дім Якої був школою добра і благодаті. Нехай усіх вас благословить всемогутній Бог, Отець, Син і Дух Святий. ■

Ватикан, 18 жовтня 2010р.,
у свято св. євангелиста Луки.

Ваш у Господі, Венедикт PP. XVI.

ЮВІЛЕЙ З НАГОДИ 95-ЛІТТЯ О. ДОРОТЕЯ ШИМЧІЯ, ЧСВВ

о. Андрій ДРАГАН, ЧСВВ

«Я ж надіюся на Божу нагороду,
і не чекаю якоїсь земної заплати.
Я лиш прошу у Господа сили,
щоб щасливо закінчити це своє мізерне життя…»

о. Доротей Шимчій, ЧСВВ

Нещодавно, 16 вересня, відбувся великий ювілей і знаковий день для української землі, Василіянського Чину, Бучацької монашої спільноти, парафіян, усіх, що знають і поважають о. Доротея Шимчія, ЧСВВ. У цей день наш ювіляр в особливий спосіб дякує Всевишньому за дар життя, прожиті 95 років, як за здоров'я, щастя, радість, так і за терпіння та переживання, яких доводилось зазнати за цей час.

Для о. Доротея цей Богом благословенний день є свідченням про Його присутність у великому серці ювіляра. Немічний тілом, однак сильний духом, він зумів бути вірним Господу й надалі просить про силу таким залишитись, і це прохання проглядається у його щоденних рішеннях щодо своїх обов'язків і покликання.

Зі словом привітання до о. Доротея в імені монашої спільноти Бучацького монастиря звернувся о. ігумен Макарій Солюк, ЧСВВ. Парафіяни храму теж привітали ювіляра і побажали Божого благословення та многих і благих літ. Не забули про нього і мешканці Бучача, які дякували за його присутність між ними. Вони висловили свою радість і любов до «Бучацького монаха-патріарха», як часто його називають, і дякували за постійну молитву та благословення, яке о. Доротей уділяв усім присутнім, повертаючись із церкви до монастиря. В своїх побажаннях також і педагогічний колектив колегіуму, який існує при монастирі, наголошував на тому, що цей заклад випускає у світ добрих і розумних хлопців, які свого часу стали і по сьогодні ста-

ють світичами українського народу. А одним із них є власне о. Доротей.

Для о. Доротея було великою радістю, що свою повагу до нього засвідчив присутністю владика Іриней Білик, ЧСВВ, який тими днями перебував на Бучаччині. Слово привітання через Грамоту передав також протоігумен о. Йоанікій Чверенчук, ЧСВВ, також зробивши приємне ювілярові.

Кожному з нас є подібно приємно, коли нас вітають, особливо тоді, коли щось дарують. А о. Доротей хоче від Господа сили і духа, щоб могти і надалі прямувати Божою стежиною, яка веде до неба. ■

УРОЧИСТОСТІ НА ПАРАФІЇ ЦАРЯ ХРИСТА В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКУ

о. Йосафат ФІТЕЛЬ, ЧСВВ

З 21 по 26 вересня 2010 р. відбувся ряд святкових заходів з нагоди двадцятиліття повернення церкви і монастиря Царя-Христа отцям Василіянам в Івано-Франківську та вісімдесятиліття спорудження і освячення храму. Справді, монастирська церква Царя Христа пройшла євангельський шлях: вісімдесят років відтоді, як народилась, сорок чотири роки хресної дороги, у дев'яностих роках переможно воскресла. Над її куполами піднеслись хрести і всім сповіщено про велику радість: прийшла свобода, а з нею – надія і любов до Бога, Церкви й Українського народу.

Коли 21 вересня 1990 року Божого знову відчинилися двері парафіяльної церкви монастиря отців Чину святого Василія Великого, освятили збезчещену та зруйновану святиню блаженної пам'яті владика Софрон Дмитерко, ЧСВВ, владика Іриней Білик, ЧСВВ, протоігумен Галицької провінції о. Василь Мендрунь, ЧСВВ, ігумен о. Никодим Гуралюк, ЧСВВ, о. Йосиф Данилович, ЧСВВ, о. Степан Бондаренко, ЧСВВ.

Багато хто ці переломні події пам'ятає до сьогодні. Не в одного забриніла на очах сльоза, крапля щирої радості за дар свободи для Церкви і держави України, який випросили наші многостраждальні брати і сестри, які після 1946 року не зреклись Бога, Церкви і України. Багато наших парафіян, разом зі своїм останнім ігуменом та парохом о. Григорієм Балагураком, ЧСВВ, прийняли несправедливий засуд і заслання та своїм християнським прикладом дали високе свідчення Любові, бо «ніхто не спроможен любити більше, ніж тоді, коли за своїх друзів своє життя віддає» (Ів. 15,13).

У тридцятих роках XX ст. парохія налічувала понад три тисячі вірних. Перший ігумен, о. Йосиф Лучинський, ЧСВВ, його наступник о. Григорій Балагурак, ЧСВВ, та інші отці й брати виховали достойних парафіян, що у час жахливого атеїзму зберегли віру і не втратили надії. Прикладами любові до Бога і служіння ближнім стали василіянські ігумени відродженої церкви: о. Никодим Гуралюк, ЧСВВ, о. Йосиф Холод, ЧСВВ, о. Володимир Палчинський, ЧСВВ, та інші отці. Разом із ними велика кількість парафіян своєю посвятою, євангельською жертовністю віддавали свій час і зусилля, щоб храм нагадував мешканцям міста, що Христос – єдиний Цар і Спаситель.

Відкриваючи святкування, єпископ Крижевецький Микола Кекіч з Хорватії привітав отців-василіян і велику кількість присутніх парафіян, а особливо хор «Надія», який святкував своє 20-ліття. Далі була концертна програма камерного оркестру Івано-Франківської обласної філармонії «Harmonia Nobile», муніципального

камерного хору «Галицькі передзвони», муніципального оркестру народних інструментів «Рапсодія» та ін. Наукова конференція відкрила нові горизонти теперішнього і майбутнього. Завершились святкування Архиєрейською Божественною Літургією у неділю, 26 вересня. Кир Володимир Війтишин нагородив грамотами усіх монахів-священиків, які впродовж багатьох років ревно працювали на душпастирській ниві. Грамотами парафії було відзначено окремих парафіян: голову міста – Віктора Анушкевичуса і Лідію Анушкевичус, добродіїв, жертводавців, творчі колективи парафії. Владика Володимир заохотив присутніх любити Божий храм, для нього жити й у ньому себе освячувати. ■

XV МІЖНАРОДНА ПРОЩА ВЕРВИЦІ У ПОГОНІ

З 2 по 3 жовтня 2010 року у с. Погоня, що на Івано-Франківщині, відбулася XV Міжнародна проща Вервиці. Це вже вдруге Погонська обитель зустрічала прочан з різних куточків України та світу.

Усі богослужіння відбувалися на відпустовій площі над підвальною церквою майбутньої базиліки. Ще в суботу на вечірній Святій Літургії служили понад десять священиків. Пізніше, після молебня в честь Матері Божої, що прославилася в Погонській чудотворній іконі, відбулася Хресна дорога, яку проводив о. Мартин Хабурський, ЧСВВ. Опісля на відпустовій площі було запалено велику ватру, відтак почалися нічні чування для молоді, а всіх інші молилися у підвальній та дерев'яній церквах. Саме тоді можна було побачити велику кількість людей з вервицями у руках, які з молитвою припадали до Божої Матері.

Завершилася проща Архиєрейською Святою Літургією, яку очолив Преосвященний владика кир Володимир Війтишин, єпископ-ординарій Івано-Франківської єпархії УГКЦ, у співслужінні з владикою-емеритом Софроном Мудрим, ЧСВВ, та багатьма священиками.

Під час проповіді владика Софрон підкреслив вартість молитви на вервиці, адже у ній ми через заступництво Божої Матері можемо випрошувати ласки від Її Сина, Господа нашого Ісуса Христа. Після завершення Божественної Літургії о. Никодим Гуралюк, ЧСВВ, звернувся до всіх із подячним словом та повідомив, що наступна така проща відбудеться теж у Погоні. Цю звістку радісними оплесками зустріли тисячі прочан, яких об'єднала гаряча молитва на вервиці. ■

СВЯТКУВАННЯ ПРАЗНИКА СВЯТОГО МУЧЕНИКА ПАРТЕНІЯ – ПОКРОВИТЕЛЯ ХРАМУ І МІСТА ЖОВКВИ

о. Веніямин ЧЕРНЕГА, ЧСВВ

Величаємо тебе, страстотерпче,
святий Партенію,
і шануємо чесні твої страждання,
що їх ти витерпів за Христа.

Життя св. Партенія було бурхливе. За 24 роки він досягнув великих успіхів на суспільній ниві, ставши імператорським секретарем. Його дуже поважали, навіть сам імператор Декій. Святий Партеній з надзвичайною пильністю поширював Христову віру серед римської знаті, яка на той час залишалась здебільшого язичницькою. Після проголошення імператорського декрету, що наказував безпощадно катувати християн, багато з них почали утікати з Риму. Св. Партеній із братом св. Калогерієм залишалися на своїх посадах і покірно, віддавшись Божій волі, очікували того дня, коли їх виявлять і віддадуть на муки. Так і сталося. Але тортурами, які тривали цілий день, кати нічого не домоглися. Тоді їх присудили на спалення вогнем, але, на подив катів,, полум'я не пошкодило святим. Тоді їх люто замучили сильними ударами по голові смолоскипом. Це сталося 19 травня 250 р. Пам'ять святого мученика наша Церква святкує у неділю після Воздвиження Чесного Хреста.

Почитання св. мученика Партенія поширюється і дедалі більше прочан прибуває до місця, де знаходяться його мощі, щоб випросити допомогу у своїх потребах та подякувати за отримані ласки. Мощі, яким уже понад сімнадцять століть, мають виняткове значення для українського народу, є історичною духовною перлиною нашої Церкви! Часто можна побачити, як люди з великою шаною складають квіти до стіп святого на знак удячності за опіку і вислухані прохання.

В навечір'я свята, після Великої вечірні з Литією, яку очолював ігумен о. Веніамин Чернега, ЧСВВ, всі прочани і мешканці Жовкви розпочали урочистий похід містом зі святими мощами під звуки дзвонів, супровід духового оркестру і співи церковного хору. Варто зазначити, що це було відновлення старої, ще передвоєнної, традиції. Після походу мощі святого виставили у церкві, щоб усі вірні могли з почестями віддати належну честь св. Партенію та отримати повний відпуст, яким наділила свято Апостольська Столиця. До самого ранку тривали молитовні чування при мощах святого.

Урочисту Святу Літургію очолив о. Рафаїл Стефурак, ЧСВВ, з Києва. У проповіді він зазначив, що святий Партеній, мученик III століття, і мученики та ісповідники XX століття мають надихати християн на свідчення Христа у сучасному світі. Літургію співслужили о. Роберт Лисейко, ЧСВВ, ректор ВІФБС, ігумени василіянських монастирів о. Тома Кушка із Золочева, о. Дам'ян Кастран з Гошева, о. Макарій Ленів з Херсона, о. Терентій Довганюк з Володимира-Волинського, о. Юстин Кучер зі Львова; о. Тимотей Коцур, ЧСВВ, директор української секції радіо Ватикан, о. Михайло Лучків, ЧСВВ, парох церкви св. Андрія у Львові, священики Жовківщини і римо-католицький парох о. Йосиф Легович. Учасниками святкової молитви були сестри Служебниці та Василіянки. Службу Божу супроводжував спів хору Золочівського монастиря під керівництвом диригента п. Люби Мурин. Усіх присутніх привітав ігумен о. Веніямин, подякувавши за їхню вірність, бо вже стало традицією: приходити до жовківської василіянської святині, прославляючи мученика перших віків християнства. ■

БЕРДИЧІВСЬКА ЧУДОТВОРНА ІКОНА БОГОРОДИЦІ

Бердичівський монастир босих кармелітів в Україні був заснований київським воєводою Янушем Тишкевичем у 1630 році в знак подяки за звільнення з татарського полону. Започаткування чернечого життя у монастирі та посвячення нижнього костелу в ім'я Непорочного Зачаття Діви Марії відбулися 22 липня 1642 року. З нагоди цієї урочистості фундатор подарував для костелу ікону Матері Божої Сніжної, написану в XVI столітті у стилі Одигітрії. Ця ікона була у великій пошані в родині Тишкевичів, з котрою остання пов'язувала багато отриманих благодатей.

Вшановування ікони набувало розмаху, а велика кількість віруючих свідчила про особливі благодаті, отримані від лику Пресвятої Діви Марії. Чудесно зцілений був також київський єпископ Станіслав Заремба. Після ознайомлення з належною документацією щодо значної кількості чудес за заступництвом Пресвятої Діви Марії, 23 травня 1647 року він видав офіційний документ, в якому оголосив ікону Матері Божої Бердичівської чудотворною. Це стало початком довгої традиції паломництва до Санктуарію.

В 1739-1754 рр. будується верхній костел. Над нижнім костелом піднялася типова базиліка, що має форму латинського хреста з куполом на перехресті трансепту. Новий костел був освячений 9 червня 1754 року київським єпископом Каєтаном Солтиком. Святіший Отець Венедикт XIV переслав оздоблені дорогоцінним камінням корони та офіційний декрет, датований 28 січня 1753 року. Коронація ікони єпископом Каєтаном Солтиком відбулась з королівським почестями 16 липня 1756 року.

Задля безпеки Санктуарію була зведена оборонна система. Вона складалася з ровів, наповнених водою, веж, також був загін із 60 - ти солдат, котрий захищав «Фортецю Пресвятої Діви Марії».

В 1941 році, напередодні фашистської навали, у Санктуарії в результаті підпалу спалахнула 15 листопада 1991 року Римо-Католицька Церква знову отримала у власність верхній та нижній костели в Бердичеві. В нелегких умовах проводилась парафіяльна та пастирська робота в зруйнованій святині. Кармеліти взялись за реалізацію важкого завдання – відбудови обох храмів. До Санктуарію стали приходити натовпи паломників. Була написана нова ікона Матері Божої Бердичівської. Новий лик Діви Марії благословив 9 червня 1997 року Святіший Отець Іван Павло II в костелі святої Ядвіги у Кракові. Коронація ікони папськими коронами відбулась під час престольного свята на честь Матері Божої з гори Кармель 19 липня 1998 року. Коронатором від імені Папи Римського був Ординарій Київсько-Житомирської єпархії, єпископ Ян Пурвінський. На руїни, залишені нам комуністичною епохою, до свого Санктуарію повернулась Богородиця, щоб лікувати зранені серця, дарувати зір сліпим, відкривати людям правдивий сенс життя і вести усіх до свободи дітей Божих. ■

НА ШЛЯХУ
(Паломницький нарис)

Галина МАНІВ

Ця історія сталася зі мною кілька років тому. Того літа я нарешті змогла виокремити десять днів із свого напруженого графіку, щоб піти з моєю дорогою подругою та її католицькою громадою на прощу до Бердичівської Чудотворної ікони Пресвятої Богородиці. Мріяла про це давно – відтоді, коли вперше почула розповідь Діани, стомленої, але щасливої, – вона щойно повернулася з Бердичева. З того часу слухала її «звіти» щороку, бо кожного літа вона на початку липня вирушала в паломництво до Бердичівської ікони. А в мене все ніяк не виходило. Я почала читати про цю ікону, і моє бажання піти та поклонитися Матінці Божій зростало.

Гортаючи сторінки книжок та нишпорячи в Інтернеті, я дізналася, що в паломництво до Бердичева люди ходять ще з XVII ст. Тоді, а саме 1642 року, князь Януш Тишкевич на подяку Богові за своє вирятування з турецької неволі збудував «дольний» (підземний) костел Пресвятої Діви Марії та подарував храмові родинну Чудотворну ікону Пресвятої Богородиці. Костелом зі святинею стали опікуватися ченці Ордену Босих Кармелітів. Вони записували також до спеціальної книги всі чудеса, що ставалися біля ікони.

А чудес біля неї відбувалося все більше й більше. Багато паломників ішли до Бердичева. Перед образом Діви Марії зцілялися не самі лише католики, а й православні та греко-католики.

Врешті слава про Бердичівську ікону поширилася так далеко, а людей, котрі приходили до неї, було настільки багато, що маленький дольний костел вже не вміщав усіх прочан. Розпочали будувати великий катедральний собор і просити Ватикан про коронацію Чудотворної ікони. Для здійснення такої процедури Ватикан призначає спеціальну комісію з найприскіпливіших експертів, а далі – відбуваються безупинні опитування свідків, зцілених, наради духовенства. Аж поки остаточні висновки потрапляють до Папи. В усьому світі лише вісімнадцять коронованих католицьких ікон. І серед них Бердичівська!

1753 року Папа Бенедикт XIV дав дозвіл на коронацію, і 16 липня 1756 року ікону на очах у п'ятдесяти тисяч прочан коронували. Відтоді існує традиція приурочувати паломництва до цієї дати. Ікону вшановують у неділю, найближчу до 16 липня. Тож на початку липня з усіх куточків України вирушають до Бердичева піші процесії паломників. Йдуть тепер так само, як ходили з XVII ст.

Навіть за радянської влади, хоч і походи припинилися аж до її падіння, щороку 16 липня стояли під стінами колишнього костелу люди й мовчки молилися. А Чудотворна ікона зберігалася як експонат в антирелігійному відділі музею, та й дольний костел перетворили на кінотеатр.

Кажуть, на початку війни Чудотворна ікона згоріла під час пожежі, але ходять і такі чутки, що вона зберігається десь у Польщі, в приватній колекції. Та ікона, до якої сьогодні приходять паломники – копія, написана в 1991 році краківською художницею Воженою Муха-Совінською. 1997 року цю ікону в Кракові особисто освятив Папа Іван Павло II, а через рік, 19 липня, з його дозволу, образ було короновано на очах п'ятнадцяти тисяч прочан.

Ось така славетна історія. Тож, зрозуміло, що я, дізнавшись усе це, мріяла піти на прощу.

Нарешті Матінка Божа зглянулася на мої настійливі прохання й допустила до участі в паломництві. Все склалося, вікно у робочому графіку вдалося «прорубати». І ось я, досвідчена туристка, із вправно запакованим наплічником, у зручному одязі та перевірених походами кросівках, стою біля костелу та поблажливо роздивляюся «матрацників (новачки у туризмі) із неможливими сумками й у вбранні, що, здається, зовсім не підходить для пішої мандрівки. Натовп хвилюється: дві жінки, котрі куховарили усі минулі рази, раптом забастували. Цього разу їм захотілося приєднатися до ходу, а не їздити з кухнею. «Нехай хтось інший покуховарить», – казали вони керівникові прощі, отцю Петрові. Але «хтось інший» не знаходився – всі хотіли йти з процесією. А отець Петро на незадоволення прихильників владної руки тільки посміхався у відповідь: «Господь знайде нам кухарів».

– Може, зголосимося на кухню, – спробувала було вмовити мене Діана. – Сама я не ризикну, а ось під твоїм керівництвом – із задоволенням. Важко мені ходити…

(У подруги боліли суглоби та й тиск часом зашкалював).

– Та ти що?! – обурилась я. – Я стільки мріяла про цю прощу, а ти хочеш, щоб я проміняла хід на поїздку машиною? Нізащо!!!

І подруга швиденько відступилася.

Це мало статися. Зверхність – не найкращий початок для прощі. Вже на першому перевалі з'ясувалося, що я натерла ноги. У звичних місцях з'явилися водянки. «Не біда, загояться», – подумала я й бадьоро покрокувала далі, насолоджуючись спільною молитвою, піснями та краєвидами.

Все було для мене новим і відрізнялося від звичайного туристичного походу. Здавалося, навіть природа приєдналася до нашого паломництва. Часто худоба, повз яку ми проходили, кидала пастися: корови мукали нам услід, а стриножені коні супроводжували, скільки могли. Назустріч нам цвіли червоними маками галявини, ромашки махали з узбіч білими хусточками…

Втім, скоро мені стало не до краси. Маленькі на початку, водяночки збільшувалися та збільшувалися, й третього дня я вже шкутильгала, стиснувши зуби, на двох великих болючих пухирях на моїх ногах. Всі думки були спрямовані на те, щоб не відстати від процесії, бо наздогнати її я вже не змогла б.

Тому я майже не відпочивала: доходила до перевалу серед останніх, а підхоплювалася першою. Але врешті й ця тактика перестала допомагати. Біль посилився так, що я ледве доповзла до лісочку, в якому було заплановано зупинку, й впала під дерево. Було зрозуміло, що далі йти я не зможу.

– Сьогодні ввечері піде машина на Київ, – сказала Діана. – Хочеш, я попрошу, щоб тебе завезли додому?

– Звісно ж, не хочу, але що робити?

– Можна було б поїздити з кухнею, однак там, здається, вже всі місця зайнято.

– Ох, як мені прикро! – у відчаї скрикнула я. – Стільки мріяти про цю прощу і так безславно повертатися!

– Не побивайся так, – поспівчувала подруга. – Може, підеш з нами на озеро? Спека ж неймовірна!

– Знову йти! Ти що, знущаєшся?! – визвірилася я.

– Ну, добре-добре, – примирливо заворкотіла Діана. – Не сердься. Я швиденько сходжу з дівчатами скупатися, й ми дорогою будемо молитися за тебе. Гаразд?

– Ой, ну звісно ж іди! Чому ти виправдовуєшся? Я ж не смертельно хвора!

Дівчата пішли, а я лягла під наметом і заплакала. Боліли ноги, а душа боліла ще більше. Раптом серед моря відчаю з'явилася рятівна думка – помолитися. «Матінко Божа, – стала благати подумки, – я винна: сміялася у своїй погорді та зарозумілості з людей, незвичних до походів, тож приймаю тепер заслужене покарання. Але Ти знаєш, як я мріяла про цю прощу. Ти Така милосердна, зарадь чимось! Попроси у Господа, щоби мені пробачив!..»

Поступово я заспокоїлась. Чесно кажучи, я не сподівалася, що Богородиця допоможе мені продовжити путь, просто змирилася з обставинами та віддалася на Божу Волю.

Але чудо сталося. Ні, рани не загоїлися. Але кухарі, що здавалося б, уже цілком заспокоїлися, раптом знову надумали протистояти й висунули ультиматум: шукайте людей на наше місце, бо ми хочемо йти з усіма, як усі прочани.

Та що їх там шукати? Ось же я – рада-радісінька тій, ще три дні тому неприйнятній, пропозиції щодо кухні!

Знайшлася й іще одна згодна на все травмована особа, до речі, професійна кухарка. І всі залишилися задоволені. Я годилася в підмайстри до профі, тож не хвилювалася, що доведеться готувати на сімдесят чоловік.

Але Богородиця не зупинилася на тому, що прилаштувала мене на кухню, Вона ще й забажала, щоб я стала шеф-кухарем. Сталося це ось як.

Я так боялася проспати у перший робочий день (а вставати треба було о п'ятій ранку), що прокинулася ще до того, як задзвонив будильник. А ось друга куховарка – Ольга – навпаки, проспала. Не дочекавшись керівництва, я взялася готувати сніданок. Зніяковіла товаришка прийшла наприкінці, і якось само собою всім керувати відтоді стала я.

– Мені так набридла ця відповідальність на роботі, – сказала Ольга. – Покеруй, будь ласка, ти – в тебе все чудово виходить. А я допоможу.

Каша, яку я наварила того ранку, й справді вийшла надзвичайно смачна. Дарма, що у такій великій каструлі я варила вперше. І всі наші страви до самого кінця паломництва були смачнючі. Просто у мене був маленький секрет. Щоразу, приступаючи до каструль і сковорідок, я казала: «Матінко Божа, Ти знаєш, я ніколи не готувала на таку велику кількість людей. Не дай мені осоромитися, щоб люди дорікали мені за несмачну їжу. Готуй зі мною!» Що залишалося робити Богородиці? Адже я була Її протеже. Довелося Їй слідкувати, аби я не накоїла дурниць. Ось чому було так смачно.

А своїм борщем ми просто вразили всіх чоловіків, до серця котрих, як відомо, легко добратися через шлунок. З тих пір на кухні не бракувало добровільних помічників. Одного вечора наші рибалки мали вдалий вилов, тож ми змогли почастувати товариство юшкою. Скажете, не варто в паломництві так перейматися кулінарними мудруваннями? Може, й так, але я щодня йшла на кухню, як на свято, й справжнім щастям було бачити, що мої страви людям до смаку.

– Знаєш, я, мабуть, обрала не ту професію, – казала я Діані напівжартома. – Треба було йти на кухаря. Що приносить мені справжнє задоволення – так це смачно годувати народ.

Було шкода, що так швидко минули дні паломництва. Ольга мала чудовий характер, через це ми ніколи не сперечались і на кухні панувала цілковита гармонія. У вільну хвилину ми з Олею

молилися на вервичці, й тому не почувалися відірваними від інших молільників.

Напевне, я мало каялася під час тієї прощі, але як можна плакати над своїми гріхами, коли серце переповнюється радістю? Кращого я не бажала б собі навіть у раю. Та й справді, що могло бути краще? Я постійно відчувала Божу присутність, робила справу, потрібну людям, а поруч були близька за духом людина, чуйні подруги, котрі після денних важких переходів, втомлені, знаходили в собі сили допомогти мені, перев'язати рани й навіть помити мені ноги, бо сама я це зробити як слід не могла. А ще поруч були священики, котрі пильно стежили за нашим духовним зростанням і щодня відправляли Св. Літургію. Ці богослужіння просто неба надзвичайно вражали мою, схильну до поетичних перебільшень, душу. Адже земля перетворювалась на храм, в якому все славило свого Творця.

Якось Св. Літургію служили в годину, коли заходило сонце. І раптом я побачила, що червоне кружало стало пульсувати й крутитися довкола своєї осі. Скільки разів я раніше спостерігала, як заходить сонце, а таке побачила вперше.

– Погляньте, сонце танцює! – вигукнула я, й дехто з присутніх теж став дивитись у небо та здивовано вигукувати. Але священик поглянув на нас із докором. Мені стало трохи соромно: справді, за хвилину на нас чекало найбільше з чудес – сходження Святого Духа в Чашу, а я відволікаюся. Та все-таки, я ще довго не могла сконцентруватися на Св. Літургії, раз по раз кидаючи захоплені погляди на небо. Думалося, що то мені Господь подарував сонячний танець, Адже в дитинстві, дізнавшись від бабусі, що на Великдень сонце танцює, я мріяла це побачити, і завжди цього дня намагалася прокинутися якомога раніше. Може, Господь не забув моїх дитячих мрій і вирішив мене потішити тепер? Страшно було вірити в це, але вдячність все одно переповнювала мене. Добре мені бути тут з Тобою, Господи!

Однак, все на цьому світі рано чи пізно закінчується. Завершувалося й наше паломництво. Ось ми з Олею приготували останній обід, і машина завезла нас до Бердичева – не до самого костелу, а лише до автобусної зупинки на краю міста, бо ми хотіли хоча б два останні кілометри пройти з процесією. Так ми сиділи на лавці, гойдали в повітрі ногами та напружено вдивлялися в обрій.

Чекати довелося кілька годин, і я вже починала хвилюватися, що процесія рушила якоюсь іншою дорогою, коли почулися пісні, а потім над шляхом з'явилися прапори. О, як же це було гарно! Попереду, як і протягом всього паломництва, несли великий хрест і список Бердичівської ікони.

Одна жінка якось звірилася мені:

– Я за будь-якої можливості стараюся нести якусь із святинь. Поки я її несу, шлях долається легше – ніби невидимі руки підтримують.

Шкода, що я так пізно про це дізналась, і жодного разу не несла ні хреста, ні ікони!

Проте зараз про це не думалося. Вся істота моя ликувала. Я схопилася на ноги і щосили замахала руками, вітаючи хід, що наближався. Колона мала святковий вигляд. Хрест і Бердичівську ікону заквітчали вінками, потім йшли хлопці, несучи прапори, потім священики, а потім уже всі-всі паломники, одягнені в чисте святкове вбрання, турботливо збережене для цього дня.

Нарешті колона зрівнялась із нами, й ми з нетерпінням чекали, щоб влитися до радісного гурту. Раптом сталося щось несподіване: колона на хвильку зупинилася, й нам до рук передали святині, Олі – образ, а мені – хрест. Вони домовилися! Вони тишком від нас приготували нам такий величезний подарунок! Скрізь я бачила усміхнені обличчя та чула вигуки: «Чесно заслужили – несіть!» Не тямлячи себе з радощів, я йшла вулицями міста й високо підіймала довірений громадою хрест. Те піднесення не забуду ніколи. Поруч Оля несла ікону. Я не бачила її обличчя, але знала, що вона була так само щаслива. Хіба могло бути по-іншому?

Так і ввійшли на великий майдан перед костелом, де, на змайстрованій для цього випадку трибуні, стояли священики й вітали новоприбулих. Наша колона вибухнула вітаннями у відповідь і потім натовп розсипався хто-куди. Передусім ми пішли до костелу вклонитися Чудотворній іконі, а потім повернулися на майдан. До того часу священиків на трибунах змінили музиканти. Вони грали якусь швидку музику, а люди на площі крутилися в танках. Я здивовано дивилася на це дійство.

Ми стали осторонь, спостерігаючи за танцюристами. Ось повз нас пройшла одна хвора,

котрій ми ще вчора знімали гіпертонічний криз, потім друга, що досі ледве ходила через запалення в суглобах. Хвилька – і Діана, не втерпівши, приєдналася до живого ланцюга й закрутилася у вихорі.

Ненадовго вистачило й мого спокою. Ноги самі просилися в танок. А розум радісно знайшов теоретично-богословське обґрунтування: я згадала про шалений танець Давида (2 Цар. 6; 14-23).

Забувши про свої зранені ноги, які щойно почали загоюватися, я разом з усіма понеслася майданом. І нічого мені не боліло.

Усю ніч потім я провела в костелі, разом з усіма славлячи піснями й молитвами Господа та Діву Марію. А на ранок взяла участь у святковій Св. Літургії. І лише надвечір повернулася до Києва. Не було жодної втоми. Яка втома, коли з тобою сталося стільки чудес?

Дякую Тобі, Матінко Божа, Заступнице наша, Пресвята, Предивна Богородице! Дякую за світлі образи Твої, що Ти їх розсипала озерами благодаті по всій землі, й у нашім краю! Втіхо моя, Радосте моя, Надіє моя, Світло затемненої моєї душі, безупинно дякую Тобі за все! ■

«БАЧИТИ В ОСОБІ ІСУСА ХРИСТА ЦЕНТР СВОГО ЖИТТЯ»

Розмова з с. Агнетою Заведюк, ЗССІ

Згромадження Сестер св. свмч. Йосафата було засноване в 1792 р. о. Тимотеєм Щуровським, ЧСВВ, в м. Білій на Підляшші. Обов'язком сестер було дбати про прикрасу храму, доглядати за мощами бл. Йосафата Кунцевича, які були на той час виставлені у церкві в м. Білій для прилюдного почитання, та вести апостольську працю серед людей. Через переслідування, а згодом і ліквідацію Греко-Католицької Церкви на Холмщині та Підляшші з боку Росії у 1863-1875 рр., згромадження поступово припиняє своє існування на цих теренах.

В Галичині це згромадження знову відроджується в с. Кізлові Буського району Львівської області у 1911-1914 рр. за сприянням двох отців: о. Олександра Дикого та о. Івана Жигаля. Метою відродженого в Україні Згромадження сестер Йосафаток була духовно просвітницька діяльність: ведення захоронок, катехизація дітей, молоді та дорослих, розповсюдження релігійної літератури та преси, турбота про окрасу церков, а в основі його діяльності була повсякчасна молитва за єдність Церкви, за що молився і віддав своє життя св. Йосафат.

На даний час згромадження нараховує 15 сестер. Вони працюють при церквах, проводять катехизацію у школах та при парафіях, ведуть біблійні гуртки, дбають про хворих знедолених, допомагають священикам на місіях, маючи на увазі головну ціль – посвячувати себе справі з'єднання.

– Скажіть, будь ласка, яке значення у виборі монашого покликання має епоха?

– У виборі монашого покликання має значення багато чинників: родинне виховання, середовище, в якому відбувалося формування даної особи, спілкування з людьми, які наблизили її до Бога, а особливо з тими, які пережили досвід особистої зустрічі з Христом у своєму житті. Однак, на мою думку, Бог однаково кличе наслідувати його в радикальний спосіб у будь-який час, незалежно від епохи. Важливо є почути той голос Бога і відповісти на його запрошення. Звичайно, кожна епоха має свої виклики і потребує різних форм служіння, однак сама суть богопосвяченого життя – бути з Христом, наслідувати Його за посередництвом євангельських рад – залишається незмінною.

– Яким Ви бачили монаше життя «збоку», перед вступом до монастиря, і яким є Ваш погляд на нього «зсередини», вже як богопосвяченої особи?

– Перед вступом до згромадження я розуміла, що монаша спільнота – це немов одна велика родина, члени якої зібралися за натхненням

Св. Духа задля спільної мети – осягнення святості життя, глибшого пізнання і прослави Бога та виконання певної місії в Церкві. Але, чесно кажучи, я дуже хвилювалася перед тим, як увійти в цю ще незнайому мені родину і стати її членом, адже була дуже вразливою і розуміла, що в спільноті є особи з різними характерами, поглядами, а також траплятимуться всілякі труднощі. Однак я сказала: «Господи, коли Ти подарував мені життя і дозволив прийти у цей світ, я не вибирала собі ані батьків, ані родини. Тому і тепер цілковито віддаюся Твоєму проводові і вірю, що Ти приготував для мене спільноту, яку Ти сам забажав, а коли на моєму шляху зустрінуться труднощі, то Ти допоможеш їх долати». Коли особа приходить до монастиря, їй хочеться бути визнаною, любленою, але проходить певний час і вона починає розуміти, що не може лише очікувати до себе уваги і любові, а повинна сама давати цю любов іншим. У спільноті є дуже важливо будувати добрі відносини між собою, мати взаємну повагу, розуміння, вміти прощати і просити прощення. Сьогодні я бачу, що Бог діє через кожну сестру і своїми дарунками ми збагачуємо одна одну, хоч і є дуже різними.

– Що Ви думаєте про «покликання в покликанні»?

– Коли особа приходить до чину чи згромадження, то ознайомлюється з його харизмою та апостольською діяльністю. Вона має також власні дари, і тому має узгодити, чи місія даного чину або згромадження відповідає тій місії, до якої її кличе Господь. Коли утвердиться у своєму покликанні і бажанні стати членом саме цієї монашої спільноти, робить остаточний вибір. Однак Церква шанує свободу людини, тож перед тим, як особа стане повноправним членом чину чи згромадження через складення в ньому довічних обітів чистоти, убогості та послуху, вона проходить довгий процес формації й приготування, який включає різні етапи. Весь цей час дається для того, щоб наново дати людині можливість зробити вибір чи радше підтвердити вже зроблений один раз. Згромадження повинно дбати про розвиток особистих обдарувань кожної особи, які б вона якнайкраще використати у своїй місії для добра Церкви. Також згромадження дивиться на потреби Церкви й повинно відповідати на них. Наприклад, у нашому Чині одна сестра, відгукнувшись на прохання священика, почала випікати просфори

для Божественної Літургії, а на сьогоднішній день у цій діяльності бере участь майже ціла наша спільнота. Однак, якщо особа відкриє в собі якесь особливе покликання, невластиве місії даного Чину чи Згромадження, може перейти до іншого, який цим уже займається, або навіть розпочати нове служіння в Церкві для духовного добра вірних, як це, наприклад, було в житті Матері Терези з Калькутти. В такому випадку мусить мати чітке переконання, що на це є Божа воля, і мати благословення з боку церковної влади. Але я не вважаю, що попередній вибір даної особи був помилковий. Він був лише етапом її духовного розвитку, що допоміг їй відкрити в собі новий дар служіння.

– Богопосвячені особи також стикаються з почуттям відсутності Бога, так званою духовною «темрявою». Це результат чогось, чи випробовування стійкості покликання?

– Господь запрошує своїх послідовників іти за ним, однак не обіцяє, що таке життя буде легким, позбавленим труднощів і випробувань: «Коли хтось хоче йти за мною, нехай зречеться себе самого, візьме свій хрест і йде за мною» (Мт. 16, 24). Тому в духовному житті богопосвячена особа також може переживати кризи: коли зустрічається з певними труднощами, переосмислює своє життя й шукає нових відповідей на свої запитання. Кожна така криза є з одного боку випробуванням, а з іншого – нагодою, запрошенням людини до зросту, дозрівання в духовному житті. Ця людина може або не прийняти цього запрошення й повернутися до старого способу життя (як, наприклад, це сталося зі св. апостолом Петром, коли він після розп'яття Ісуса Христа, ще не зустрінувши Його воскреслим, повернувся до свого попереднього заняття рибальством), або шукати і відкривати в собі нові можливості. Важливо у такі хвилини не приймати кардинальних рішень, а терпеливо чекати, з довір'ям молитися до Бога, просити поради і допомоги в інших, зокрема радитися з духовним провідником, зробити кризу часом зустрічі з Богом. Спільнота зі свого боку повинна підтримувати таких осіб своїми молитвами і доброзичливим ставленням, допомагаючи подолати цей важкий момент життя та піднятися на ще один щабель духовного зросту.

– Ми, ченці та черниці, презентуємо людям те, що втрачаємо, й те, що здобуваємо. Наскільки важко переконати світ про тлінність земного «марафону» за дочасним добром?

– Євангеліє розкриває нам науку Ісуса Христа про те, яким має бути наше ставлення до матеріальних благ. У словах «Шукайте найперше Царства Божого, а все інше Вам додасться», «шукайте скарбів на небі…, бо де Ваш скарб, там буде і Ваше серце» (Мт. 6, 20-21; 33). Господь звертає наш погляд передусім до речей небесних. Звичайно, матеріальні блага є потрібні нам, ми ними користуємося для забезпечення своїх щоденних потреб і повинні їх примножувати,

однак важливо не узалежнюватися від них, а дбати перш за все про духовне багатство. На мою думку, ми своєю посвятою переконуємо світ про тлінність земних скарбів: голосимо Слово Боже, Добру Новину про Небесне Царство, свідчимо про Христа, який, хоч є Творцем і Володарем усього світу, прийшовши в цей світ, був таким убогим, що не мав де голови приклонити. Складаючи у згромадженні обіт убогості, ми виявляємо своє велике довір'я до Божого Провидіння та вчимося не прив'язувати свого серця до земних речей, пам'ятаючи, що нашим справжнім і єдиним скарбом є сам Христос. Беручи щоденну участь у Божественній Літургії і приймаючи Христа у Пресвятій Євхаристії, ми примножуємо у собі духовні дари і отримуємо здатність ділитися ними з іншими.

– Що порадите молодим дівчатам і хлопцям, які вагаються щодо вступу до монастиря?

– Вибір життєвого стану – це дуже важливе рішення в житті людини, тому воно вимагає глибокої молитви, роздумів та застанови. Його не можна прийняти в сумніві чи непевності. Але коли людина шукає відповіді на свої запитання, то обов'язково їх знайде. Вона не має очікувати, що хтось інший прийме за неї це рішення, а слухати голосу свого серця. А також може відвідати спільноту богопосвяченого життя, або навіть пожити якийсь час в такій спільноті і побачити зсередини, як виглядає монаше життя і чи відповідає це її внутрішнім прагненням. Інколи особа, спробувавши себе у якійсь монашій спільноті, приходить до розуміння, що це її покликання, і залишається, а іноді починає розуміти, що це не її життєва дорога. В будь-якому випадку важливо, щоб людина почувалася на своєму місці й відчувала внутрішній мир.

– Що вважаєте найважливішим у монашому житті взагалі, і для сестер Йосафаток зокрема?

– У монашому житті найважливіше бачити в Особі Ісуса Христа центр свого життя, продовжувати Його місію у світі та в усьому шукати здійснення Божої волі, єднання з Богом, яке є джерелом глибокого надприродного миру. Сестри Йосафатки прагнуть наслідувати Ісуса Христа за прикладом покровителя згромадження – св. свмч. Йосафата, який настільки уподібнився до Христа своїм життям, що не пошкодував принести своє життя у жертву задля єдності Церкви і спасіння поручених його опіці вірних. Цієї жертви він прагнув цілим своїм серцем, кажучи перед своєю мученицькою смертю: «Дай Боже, щоб я пролив мою кров за заблукані овечки, щоб усі спаслися і прийшли до пізнання правди, та, визнавши святу єдність, зберегли взаємну любов». Сестри намагаються жертовно виконувати своє служіння, допомагаючи іншим глибше пізнати Бога та якнайповніше з'єднатися з ним за допомогою участі у святих Тайнах.

– Яке місце займає згромадження святого Йосафата в УГКЦ?

– В розділі про екуменізм Кодексу Канонів Східних Церков сказано, що, оскільки турбота про єдність усіх християн стосується цілої Церкви, усі вірні повинні молитися за цю бажану Господом повну єдність Церкви і наполегливо працювати для цього, беручи участь в екуменічній діяльності, яку своєю ласкою оживив Святий Дух. Завданням нашого згромадження є молитися і працювати для єдності Церкви і цим приносити плоди спасіння всім вірним.

– Ваші побажання читачам «Місіонаря» в рік, присвячений монашому покликанню?

– Бажаю всім жити в радості Господа, шукати тісної злуки з Ним, плекати чистоту серця, думок, почуттів та намірів, бо лише чисте серце відкрите на прийняття тих величезних духовних скарбів, які Господь хоче нам дати. А молодим людям – слухати своє серце, бути відважними й витривалими у своєму покликанні. Нехай тих, хто чує той голос Бога у своїй душі і стоїть на порозі вибору свого життєвого стану, заохочують слова Святішого Отця Івана Павла II, які він виголосив у своєму повчанні «Богопосвячене життя», звертаючись до молоді: «Плекайте притаманні вашому вікові ідеали, але не вагайтеся прийняти задум Бога щодо Вас, коли Він покличе Вас шукати святості в богопосвяченому житті». ■

Розмовляв о. Христофор Ганинець,ЧСВВ

ПОВЕРНЕНА СВОБОДА

о. Володимир КУСИЙ, ЧСВВ

Ці думки прийшли під час розважання над словами св. Павла «До свободи визволив нас Христос». Спробуймо замислитися над тим, про яку свободу говорить апостол народів, а відтак – що робити, щоб досвідчити це у духовному житті.

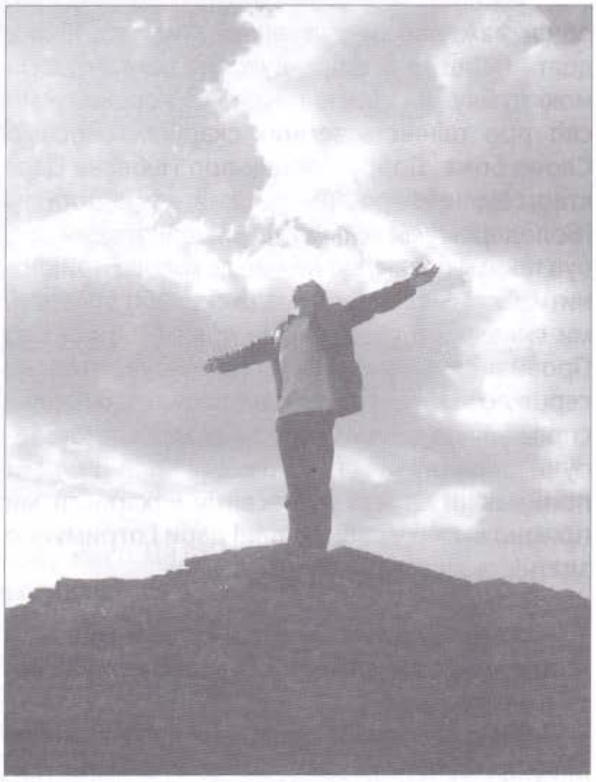

Коли ми дуже уважно приглянемося до нашого життя і, відповідно, прислухаємося, про що говорять люди сьогодні, то у багатьох, навіть доволі свідомих українців, слово «свобода» викликає, як це не дивно, асоціації майже негативні, немов би йшлося про щось зле, щось погане, щось таке, що людині просто заважає. «Через так звану свободу маємо тільки самі клопоти – безробіття, біди, насильства, зіпсовану молодь...», «раніше було краще; тепер прийшла свобода і все «зіпсувала»» – сьогодні такі вислови можна почути досить часто. На вулицях стало менш безпечно – це тому, що запанувала свобода. Людська спільнота здеморалізована – це тому, що свобода знесла будь-які бар'єри. Людина втрачає працю – це тому, що господарством керує свобідний ринок.

Слухаючи це, багато людей з ностальгією пригадує собі, як ще років 25-30 тому людина відкривала вікно і вдихала приємний запах спокійної радянської буденності. Кожен йшов на роботу щасливий і додому повертався теж щасливий. У школі вчилися з охотою і добре. Всі потреби були задоволені.

Сьогодні ми відчиняємо вікно і чуємо гнилий запах свободи... Ідучи до праці – нехай навіть найгіршої, але слава Богу, хоч така є – із тривогою та занепокоєнням думаємо про день завтрашній, чи нас залишить милосердний «хазяїн». Живемо у постійному стресі, абсолютній непевності, людському страху. І тут виникає думка: «Для чого була потрібна така свобода? Бо, насправді, вона тільки відібрала спокій...»

Коли людина має таке розуміння свободи – вона абсолютно не розуміє, про що говорив св. Павло. А св. Павло навчав дуже гарно: «Де є Дух Божий – там свобода». Бо де дихає дух, там людині відкриваються очі, з її рук спадають кайдани.

Властиво, ми ніколи не зрозуміємо цієї свободи, котру жертвує нам Ісус Христос, якщо не впораємося із розумінням тієї свободи, котру кожен з нас досвідчує у світі цьому земному. Один хлопець сказав, що йому важко звертатися до Бога «Отче», тому що від свого батька він не досвідчив нічого доброго. Навіть навпаки – знав його як пияка, причому ще й дуже агресивного.

Подібно щось відбувається зі «свободою». Якщо наші погляди на цю тему свободи сфальсифіковані, підроблені, якщо це слово асоціюється зі справами поганими, то чи зможемо ми прийняти від Ісуса дар свободи?

Повернімося трішки у недавнє «світле радянське минуле» і погляньмо ще раз на наші «раніше» і «тепер». Замість слухати «казки про комунізм», погляньмо, як було насправді.

Отож, кілька конкретних аспектів нашого життя. По-перше, можливість бачити життя у Європі та й, зрештою, у будь-якому куточку світу. Сьогодні можна вільно подорожувати майже всюди і обсервувати життя людей вільного світу. Важко повірити у те, що колись потрібно було кланятися в уряді, щоб видали закордонний паспорт. Ще

важче було отримати візу на виїзд. У паспортному бюро людина почувалася, як підозрювана. У відділенні наперед готувалися відповіді на поставлені запитання. Людина боялася, що її пояснення не будуть прийняті.

Друга справа – інформаційний простір. Сьогодні в кожному кіоску є багато різної преси. Завдяки сателітарній антені чи кабельному телебаченню можна переглядати фільми, передачі та інформаційні сервіси кількома мовами. Важко повірити, що колись людина була узалежнена від однієї державної інформаційної агенції. Всі газети писали про те саме і в однаковий спосіб. Та сама інформація подавалася людям і на радіо, і на телебаченні. Не було можливості дивитися на будь-яку справу з двох сторін чи вислухати різні думки. А якщо хтось робив хоч найменші спроби порушити інформаційну монополію, відразу втручалася цензура або заглушки, що перешкоджали прослуховуванню західних радіопередач.

Наступна важлива річ. Сьогодні всі відчувають на собі відсутність єдиного гегемону, котрим була КПРС, що вирішувала абсолютно все. Не було можливості відкинення її на виборах. Її не можна було критикувати. Політики ніколи не сварилися так зажерливо, як тепер. Бо, справді, чого ж мали б вони тоді сваритися? Належали до однієї партії, мали повноту влади. Хто до партії не належав, той важко або просто випадково пробивався на керівну посаду.

І, нарешті, найголовніше – рідна мова, вільна земля, український Божий храм… Це тема окремої розмови. Тут можна говорити чимало, але не це є основною думкою наших розважань.

То що ж так насправді «зіпсувала» свобода? Чи дійсно обібрала наше життя, позбавляючи сенсу? А може, цей сенс людському життю повернула? Можливо, ми ще не бачимо всього так ясно. Можливо, що багато коштує ця зміна. Але правдою є наступне – ані краєвид неволі не був таким кольоровим, ані краєвид свободи не є таким хмурним, як дехто змальовує і одне, і друге. Отже, є програш і виграш. Є такі, котрі мають надію, як і такі, що піддалися безнадії.

Свобода сама нічого не дає. А правильніше можна сказати: свобода дає саму себе. Бо в цьому і полягає правдиве завдання свободи: створити можливість людині давати...

У світі неволі така можливість була дуже обмежена. Бо людина думала, що саме радянська держава «дає» їм усе: і безкоштовну школу, і безкоштовне лікування, і талон на машину, і позачергове помешкання, і т.д. Але насправді все було зовсім по-іншому – держава більше брала, аніж давала. Не можна було свобідно розпоряджатися своїм часом та своїми думками, тому що держава узурпувала всю владу. Виключно вона мала монополію на «роздачу» і на «давання». І найстрашніше, що держава ця була стовідсотково переконана, що вона роздає порівно.

Свобода не розв'язує проблем автоматично. Свобода створює можливість їх розв'язання. Свобода – це дар, котрий вимагає наступних дарів. Якщо ти отримав свободу – передай її далі. Тим-то свобода і є важка. Бо вимагає від людини готовності до давання себе, до давання з себе всього.

А що ж неволя? А в неволі людина робить все, що їй кажуть, а також те, що дозволять. А якщо дає замало – тоді сама себе виправдовує. «Погано вчився, але школа була комуністична, отже, для чого ж мав вчитися?». «Працював як-небудь, але ж усі працювали як-небудь».

Коли приходить свобода, на людину падає тягар самостійного вирішення своїх проблем і відповідальності за прийняті рішення. Людину вже не задовольняє система, котра скривила її сумління. Немає кордонів – значить, можеш давати себе необмежено. Що тобі заважає?

Так виглядає свобода з перспективи людини і з перспективи Бога. «До свободи визволив нас Христос», – говорить св. Павло. І зараз же, немовби побоюючись, що будемо оглядатися у минуле і хвалити собі неволю, додає: «У такий спосіб тривайте у свободі і не піддавайтеся неволі знову».

Про яку неволю йде мова. Звичайно, що про неволю гріха. Св. Павло знає, що людина досить легко може засмакувати цієї неволі. Не дозвольмо ж накинути на себе фальшиве зображення свободи, за яким іде викривлене зображення і самого Бога. А тоді ми нарікаємо: «Бог хіба тільки на зло дав мені цю свобідну волю…».

Щоправда, є ситуації, в яких людина справді радо повернула б свобідну волю Богові назад. Можливо через те ми так легко піддаємося спокусі. Бо гріх дуже легко вводить людину в обману. Гріх легко нас обманює фальшивим під-

ходом і, відповідно, фальшивим тлумаченням своїх вчинків: не вкрав – лише взяв… не зрадив – тільки на хвилинку забувся… це не нечистота, а вимушене розслаблення…

У світі свободи зовсім по-іншому: якщо вкрав, то вкрав! Якщо зрадив, то зрадив! Але не думаймо, що Христос буде менше любити тільки тому, бо хтось зробив злий вчинок. Немає такого гріха, який міг би віддалити будь-кого від Любові. Ісус любить навіть тоді, коли людина засумнівається у Його любові.

Така є природа Христової свободи: без правди і без любові обійтися не можна. А тому давайте спробуємо якось очистити поняття свободи дітей Божих. Християнство пропонує дуже конкретне її розуміння: свобода – це визволення з неволі гріха. Неволя ця полягає не тільки на тому, що чинимо гріх. До гріха людина швидко прив'язується. Звернімо увагу, що пейзаж неволі не завжди видається кольоровим та атракційним, Але він і не завжди притягує. Людина інколи воліє «свободу до злого» аніж «свободу до добра».

Треба сказати, що у неволі гріха залишається також той, хто абсолютизує гріх, хто думає, що гріх є більший від любові Христа, тобто той, хто не вірить у можливість прощення. Звичайно, стаються такі ситуації, коли сповідник мусить затримати розгрішення від гріхів. Це має місце тоді, коли хтось усвідомлює, що зробив комусь кривду, але не шкодує про це. Бог стукає, але людина може не відчинити двері. Може сказати Христові «НІ». Ситуації із затриманням розгрішення трапляються рідко. Зрештою, досвідчені сповідники намагаються схилити такого пенітента до розуміння духовного життя і до правдивого навернення. Інколи дорога до свободи є дуже довгою. Але на цій дорозі завжди перед нами стоїть милосердний і всепрощаючий Христос.

Християнська свобода – це визволення з неволі гріха, це перехід від світу неволі до світу свободи. Яким важливим буває цей перехід — показують сповіді людей, які роками боялися підійти до сповідальниці, самотньо змагаючись зі вчиненим злом.

Людина через нестерпне почуття вини, сподівання, осудження переживає гнітюче відчуття змарнованого життя. Навколішки, з трепетом душі, стає до сповіді і зі трахом очікує потвердження вироку, який давно сама собі винесла. І раптом чує так мирне: «Іди у мирі… Бог тобі все простив». В момент прощення вини тягар, що його людина носила роками, в одній хвилині спадає з душі. Людина почувається свобідною. Можна починати перебудовувати себе, свій звіт з Богом і людьми…

Не дивуймося, що Святе Євангеліє описує стільки оздоровлень. Бо з чим порівнювати свободу, як не з оздоровленням? Людина, що не могла ходити, починає стрибати. Сліпий одержав зір, і раптом бачить сонце, місця, якими блукав, боячись спіткнутись.

Чи вірите, що Бог сотворив світ з любов'ю? Чи вірите, що з любов'ю сотворив кожного, щоб ділитися з ним своїм щастям? Не дозвольмо нав'язувати собі фальшивого образу Бога. Очистімо поняття «свобода», щоб цю свободу, яку дає Бог, ніколи не називати неволею.

Бог до нічого не примушує. Хоч і все про нас знає, затримується перед порогом і чекає. Інколи чекає дуже довго... Але не хоче втручатися в чиєсь життя. Хоче, щоб Його туди запросили. Погляньмо на цей прекрасний образ: Христос стоїть під дверима людської душі, не входячи без запрошення: «Ось стою біля дверей і стукаю...» І кожного разу, відкриваючи двері своєї душі, отримуючи від Бога дар ласки, людина завжди отримує якусь частинку свободи. Свобода – це ласка всіх ласк.

З цієї перспективи придивімося на наше життя. Напевно, кожен з нас пам'ятає, як інколи хотілося побігти далеко-далеко, кудись назовні і залишити за собою тягар життєвої незгоди. Але проходив час, «хмари розходилися», і ми так радо поверталися додому – спокійні і щасливі. У рідному домі завжди почуваємося свобідно. Не потрібно нічого ні перед ким вдавати. Зникає спокуса втечі. Людина завжди може це зробити – повернути святий спокій своєї душі…

Кожна молитва, кожна сповідь, кожні реколекції відкривають перед нами світ свободи. Будь-яка свобода – політична, суспільна, громадська, звичайна – завжди допомагає нам у розумінні свободи, джерелом якої є Господь Бог. І якщо ми щиро полюбимо правдиву свободу Христа, то навчимося добре нею користуватися, тому що «до свободи визволив нас Христос». ■

ХРИСТИЯНСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ ВІДКРИТІ ДЛЯ МОЛОДІ

Ірина ЖУК,
голова організації «Марійська Дружина Молоді»

Сучасні молоді люди, які стоять перед вибором свого життєвого шляху та прагнуть реалізувати свої ідеї і знайти своє місце у суспільстві, піддаються безлічі випробувань. Світ перенасичений речами, які відволікають молодь від ведення християнського життя – це круті тусовки, куріння, алкоголь та безліч інших залежностей. На щастя, це не єдиний шлях, який вона може обрати. Щоб направити молоду людину на християнську дорогу, при храмах створюються різні гуртки, організації, де вона може реалізувати свої ідеї, досягти певної цілі в житті з Христом. Молодь пізнає Бога і своїм прикладом та ділами доносить його слово до інших. Наприклад, мета організації «Марійська Дружина Молоді», що діє при церкві св. Онуфрія, – допомогти молодій людині знайти себе і цікавих друзів, реалізовувати з ними свої ідеї.

Ось історія однієї дівчинки. Дитинство вона згадує як чарівну казку: лідерство в організаціях, багато друзів, туристичні поїздки, табори… При цьому не мала ні хвилинки просто сісти і подумати, чи помолитись. Усі її любили. Та ця розумна красива дівчинка в одну мить втратила сенс життя. Сталась аварія. Лікарі боролись за її життя, а мама і вся родина молилась. У церквах служили літургії за її життя. Лікарі нічого не могли гарантувати.

Минув рік, і її виписали з лікарні. Батьки раділи, що їхня дитина жива, але вона не могла ходити, погано бачила та говорила. Здавалося, на цьому зупинилося її життя. Проте була надія на лікування, а головне – на молитву. Минув час, і зір покращився, але дівчинка нікуди не виходила з дому, друзів уже не було. Ніхто не запитував її про справи та самопочуття. Розглядаючи свої фотографії, на яких вона була в таборах, у горах чи в компанії, дівчина починала плакати. Адже її прогулянки у дворі на інвалідному візочку обмежувалися лише подвір'ям. Але вона мала величезне бажання знову стати на ноги. За два роки її постійного перебування вдома ніхто з друзів до неї не навідувався. Тому, коли дівчина знову почала ходити, то не повернулася до давніх знайомих, які звикли ставитися до неї як до немічної. Приєднуючись до першої-ліпшої компанії на вулиці, вона помічала, що їй з ними не цікаво, не смішно, навіть страшно від того, як вони регочуть…

І якось почула про організації при церкві св. Онуфрія і вирішила прийти туди. Чекала цього дня з нетерпінням. І хоча хвилювалася, що нікого не знає, але тут її зустріли наповнені щирою любов'ю усміхнені люди, яким вона стала небайдужою. Того дня вони спілкувалися на релігійні теми. Відтоді дівчина з нетерпінням чекала наступної зустрічі. А далі її чекали поїздки, табори, спільні святкування – і все це у молитві, з Богом.

… Ось уже кілька років дівчина активно залучена до життя «Марійської Дружини Молоді». Знайшла багато нових друзів у Христі, які її полюбили такою, якою вона є. Кожна людина прагне до спілкування, шукаючи друзів за інтересами. У сучасному світі молодь гуртується навколо спільних цілей у різних напрямках. Але нам, християнам, потрібно докладати своїх зусиль для того, щоб молоді люди об'єднувались на основі християнських цінностей. Члени релігійних організацій можуть бути прикладом для інших. Такі об'єднання можуть стати місцем, де кожного вислухають, дадуть пораду, допоможуть пізнати Бога, віднайти себе. Будучи у християнській спільноті, особа зростає духовно і корисно проводить час. Адже життя у Бозі наповнене радісними моментами, бо це життя у вірі, надії та любові. ■

МОНАСТИР У СУХОВОЛІ – ФУНДАЦІЯ АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО

Віктор БОЖИК

«Всемогучий Боже і Царю всесвіту, заохоти багатьох із народу нашого до життя досконалішого, до святості. Поклич багатьох у кожному поколінні до монашого стану , до геройських жертв за справи Церкви і народу...»

Із молитви Слуги Божого Митрополита А.Шептицького за український народ

Багатогранна діяльність Митрополита А.Шептицького не має собі рівних. Однією із ділянок однієї його праці була розбудова східного монашества, створення нових місійних структур, до чого він прагнув з непідкупною щирістю та зрілістю поглядів. І ці думки владики Андрея не були порожніми. Під його опікою діяло 127 монастирів і монастирських домів, а монаше життя вели 520 братів та 1090 черниць. Одним із таких монастирів був жіночий монастир ЧСВВ у Суховолі, який діяв 14 років, з яких 8 років були безпосередньо під патронатом А.Шептицького.

Турбота А.Шептицького про створення монастиря у Суховолі.

Контемплятивно-адораційний монастир сестер ЧСВВ– це закритого типу монастир, монахині якого почергово ведуть цілодобову тиху молитву у різних наміреннях. У листі ігумені монастиря сестри Ігнатії Слободян 14 жовтня 1936 року знаходимо відомість про те, що митрополит купив будинок під монастир, хоча ще не вказано, де саме. Далі архівні матеріали подають інформацію про перші відвідини ігуменею Суховолі приміщення, придбаного під монастир, які відбулися 17 листопада 1936 р. Придбання Андреєм Шептицьким у Сигізмунда Росоцького приміщення та землі у Суховолі викликало різку негативну оцінку поляків. Можна також стверджувати, що митрополит у відповідь на «крики» польських шовіністів у 20 – 30-х роках XX ст. ігнорував польську владу.

13 грудня 1936 року, 6 сестер-василіянок перебралися зі Львова до Суховолі. Спочатку умови проживання були надзвичайно складними. Тому 1937-1938 рр. стали напруженими роками для А. Шептицького у розв'язанні матеріально-фінансових справ Суховольського монастиря. Ремонтні роботи були зроблені на кошти митрополита. 24 січня 1937 року до монастиря прихав о. мітрат Й. Сліпий, який зафундував новий кивот. Монастир відвідали і такі високі духовні достойники, як о. М. Чарнецький, о. І. Бучка.

Переважно з фондів митрополита у 1938 р. монастир був обведений бетонною огорожею. Працювали самі суховольчани, які були дуже вдячні монастирю за можливість заробити на хліб насущний у важкі часи польського панування, коли знайти роботу було дуже важко.

У черговому своєму листі від 10 травня 1939 р. ігуменя звертається до митрополита Андрея як до батька і фундатора монастиря про виділення коштів на головні ворота монастиря. Про подальше утримання монастиря митрополитом документів немає, оскільки у 1950 р., коли влада вирішила закрити монастир, мати ігуменя спалила весь архів, щоб не дати ніякої інформації про діяльність монастиря.

Візит А. Шептицького до Суховолі

Незважаючи на те, що в 30 – х роках минулого століття митрополит А.Шептицький пересувався на інвалідному візку, він не провадив тихого і спокійного життя. Цікавлячись ремонтами та будівництвом огорожі, владика особисто прибуває до монастиря у липні 1938 року, про що є усні свідчення очевидців. Ця подія сколихнула все село. Деякі визнають, що вона стала для них поштовхом до монашого життя.

Спершу було урочисто освячено перший стовп майбутньої монастирської огорожі. Тоді вся процесія направилася до монастирського приміщення. Парафіяни Суховолі на руках вносили митрополита з одного приміщення монастиря до іншого для освячення келій та каплиці. Далі митрополит уділив благословення дітям і хворим. Відбулась Божественна Літургія, мирування і коротка промова митрополита, у який він закликав вірних УГКЦ опікуватися монастирем, допомагати хто чим може сестрам, не ображати їх.

Діяльність монастиря і його вплив на духовність громади Суховолі

Після того, як митрополит уділив особисте благословення та освячення Суховольського монастиря, життя сестер стало активнішим і благотворнішим. Це пов'язано з активним вступом дівчат-суховільчанок на кандидатуру. Протягом 1937 – 1943 рр. до монастиря вступили п'ять сестер. Всього у монастирі на 1943 рік перебувало 17 осіб. Жителі Суховолі отримували добру духовну допомогу від монастиря, мали можливість брати участь у Літургії в монастирі.

Лихоліття Другої світової війни монастир пережив відносно спокійно. Проте з травня 1950 року рядянські органи влади на різних рівнях приймають рішення про припинення діяльності монастиря. Спочатку вирішують питання про скерування непрацездатних монахинь в будинки перестарілих та інвалідів, а працездатних влаштувати на роботу. Пізніше монастирські будівлі були тимчасово передані виконкому Івано-Франківської районної Ради. А 9 вересня 1950 року на теренах монастиря з'явилась делегація на чолі з уповноваженим Ради у справах релігійних культів товаришем Кучерявим. На виселення було дано 3 години і дозволено взяти те, що можна взяти у руки. Практично все набуте майно було втрачене.

Монастиря у селі не стало, але суховольчани постійно відчували його присутність. Релігійно-церковна діяльність А.Шептицького, сестер Василіянок в минулому оздоровили і зміцнили громаду, підтримувала її моральний в духовний рівень, не зважаючи на те, що у селі вже діяла православна церква. Після 1950 р. сестри пішли працювати в лікарню, яка діяла у приміщенні колишнього шпиталю Шептицького. Хоча вони жили поза монастирем, однак постійно мали настоятелів і дотримувалися усіх монаших правил, незважаючи на загрозу арештів.

Час невгамовно віддаляє нас від тих подій. З відновленням незалежності та легалізацією УГКЦ зі суховольської громади виходять ревні священики, отці Василіяни. Ще майже 10 років продовжувала прислуговувати у місцевій церкві Івана Богослова с. Михаїла Стасишин. Вже більше як 10 років провадить катехизацію учнів місцевої школи с. Маркіяна Юсько. Понад десятиліття у приміщенні колишнього монастиря, стараннями місцевого пароха о. Ростислава Гладяка, створено кімнату християнської етики. З 1996 року за кошти батьківської громади почала діяти пришкільна каплиця. Увінчує духовне оновлення суховольської громади меморіальна дошка Слуги Божого Андрея Шептицького, що виконана професором львівської академії мистецтв Іваном Микитюком. Воістину, продовжує бути актуальною ідея і гасло сестер Василіянок: «Тобі, Боже, служити хочу невпинно, в жертві зложити серце невинне».

Можливо, освітній заклад у Суховолі, який знаходиться з 1957 року на безпосередній території фундації А.Шептицького – території монастиря Василіянок, заслуговує на те, щоби його присвятити імені митрополита. Тим більше, що Суховільська ЗОШ з самих початків національного відродження одним із головних напрямків виховання шкільної молоді вбачає в ідеалах християнської моралі, як цього дуже прагнув митрополит. ■

МІСІЯ МИРЯН У СВІТІ

Іван КОБАСЯР

Продовження, початок у ч. 1-10 за 2010 р.

Культурна сфера

Кожний мирянин повинен бути свідком Воскресіння й життя Ісуса Христа і знаком живого Бога. Чим душа є для тіла, тим мирянин є для світу. Саме такою душею для світу був Папа Іван Павло II. Він – один із тих богословів-гуманістів двадцятого століття, які дуже гостро ставили питання культури в своїй діяльності. Варто згадати, що саме він дав поштовх до виникнення Папської Ради у справах культури, завданням якої є пошук найкращих способів співпраці Церкви й Апостольської Столиці із суб'єктами культури у різноманітних проявах.

Поняттям «культура» (з латинської colo, colui, cultum) має багато семантичних відтінків. Воно означає: «проживати на якійсь території», «обробляти землю, рослини», «віддаватися чомусь», «керувати чимось», «наглядати», «виражати», «освічувати», «удосконалювати духовно», «цінувати», «шанувати», «обожнювати», «виконувати святі обряди» та ін.

Проблема культури не залишилась без уваги і в навчанні Другого Ватиканського Собору, який визначає її як «усе те, чим людина вдосконалює і виявляє різноманітні дари своєї душі і тіла; старається через пізнання і працю підпорядкувати весь світ; робить гуманнішим життя сімейне і громадське через розвиток звичаїв і інституцій; і, нарешті, своїми ділами з плином часу виявляє свої великі духовні переживання і прагнення, ними обмінюється і їх зберігає, щоб вони служили для прогресу багатьох, а то й цілого людського роду».

Папа Римський, опираючись на навчання отців Собору, нагадував, що культура є необхідним середовищем життя і розвитку людини, а також усіх суспільств і народів. В достовірності цієї думки можна досить легко впевнитися, спостерігаючи за долею нашого народу. Він протягом багатьох років був гноблений і позбавлений державності, але витривав саме завдяки своїй автентичній культурі.

Можемо побачити взаємну залежність людини і культурної сфери. Саме тому, на думку Папи Римського, першим і основним завданням культури є виховна функція. Завдяки їй кожен повинен ставати більш людяним, а з цим пов'язується здорова моральність, яка передається з покоління у покоління не тільки в Церковній Традиції, але і в ментальності народу.

Ми бачимо дуже широкий спектр впливу культури на людину, тому не можемо не зауважити загроз, які стоять перед культурою. Вона, подібно, як й інші сфери людського життя, також, на превеликий жаль, «відзначається відірваністю не тільки від християнської віри, але навіть від людських цінностей, чи також щодо певної наукової і технічної культури, не здатної дати відповідь на важливі запитання людських сердець про правду і добро».

Вже Папа Павло VI в Апостольському листі Evangelii nuntiandi апелював, що розбіжність між Євангелієм і культурою є певною драмою не лише наших часів, але й інших епох, тому потрібно докласти багато зусиль, щоб дбайливо євангелізувати людську культуру. Така ситуація потребує оновлення культури, але слід зазначити, що воно ні в якому разі не може відбутись без активної участі людей, для яких це є справжнім викликом, особливо для християн. Щоб цю найважливішу сферу людського життя оновити в дусі Євангелія, потрібна присутність Церкви, бо саме вона покликана до євангелізації. Кожний мирянин, який виконує специфічну роль у Церкві і теж відповідає за євангелізацію, повинен дбати, щоб у будь-який можливий спосіб активно і творчо оновлювати культуру.

У Christifideles laici Папа вказує на відповідальність людей за сучасне лице світу. Понтифік запрошує вірних всіма силами сприяти оновленню культури, яка, як образ всього людства, мусить йому служити, залишаючись укоріненою в найкращих традиціях держав і народів, відкриту як на народні звичаї, так і на найновіші досягненнях науки і техніки. Папа Римський додає, що лише таке оновлення в стані надати новий сенс людському життю. Тільки воно викличе нові проекти і нові надії в особистому і спільнотному вимірах людського життя, провадячи таким чином до більш гідного людини майбутнього.

Згідно з навчанням Другого Ватиканського Собору в Декларації про християнське виховання Gravissimum education, саме школа на підставі свого призначення формує і розвиває здібності людини. Вона впроваджує в спадок культури народу, надбаний минулими поколіннями, закладає відчуття людських цінностей, готує до професійного життя, створює дружнє співжиття вихованців, таких різних за характером чи походженням, і готує їх до майбутнього вже поза нею. Це є цінним повчанням для вчителів і вихователів, які, саме в такий християнський спосіб виховання учнів, повинні виконувати свою місію у світі. Християни потрібні і на освітянській ниві, бо особлива увага звертається на те, щоб чоловіки і жінки, які ведуть виховну роботу в школах чи інших виховних інституціях, незалежно від того, католицькі чи некатолицькі вони, давали справжнє свідоцтво Євангелія через приклад власного життя, що відбивається в професійній відповідальності, чесності і компетенції.

Присутність християн у світі культури Іван Павло II пов'язує з подвійною метою. По-перше, миряни повинні визнавати і підтримувати культуру, сумісну з Євангелієм, також її очищати з тих елементів, які чужі духу Євангелія. Другою метою присутності християн у світі культури є можливість показати її вартість через велике багатство Євангелії і християнської віри. Отож, ці дві цілі Понтифік вважає важливою справою, яка доручена всій Церкві, отже, також і вірним. Миряни повинні також вдосконалювати мистецтво виховання, щоб через нього подолати культуру «егоїзму, ненависті, помсти і ворожості, а одночасно, з метою зросту солідарності на всіх рівнях». Іван Павло II в Christifideles laici нагадує, що миряни мусять взяти відповідальність за євангелізацію, щоб на всіх дорогах світу та у його великих артеріях, якими є преса, кіно, радіо, телебачення і театр, проповідувалося спасенне слово Євангелія. Потрібно визнати, що ми щодня вживаємо слово «культура» у дуже звуженому значенні, тому часто функцію творення культури ми приписуємо лише тим особам, які працюють у певних культурних сферах — письменникам, поетам, акторам, музикантам тощо. До предметів культури ми відносимо лише твори мистецтва, книжки чи фільми, а до культурних закладів — виключно бібліотеки, театри чи наукові центри, а це помилково. Будь-яке місце, де існує людська праця, вже тим самим стає свідченням присутності в ньому культури.

Підсумовуючи, нагадаємо ще раз, що культура становить собою істотну складову світогляду людської особи, є способом існування і життя людини. Вона виражає людську тотожність. В залежності від неї людські дії формують зміст і хід історії світу, і лише в такому значенні вона може дійсно вирішувати майбутнє нашої планети. Тому всі, а зокрема християни, повинні відчути себе відповідальними за культуру та, відповідно до свого фаху і різних ділянок та обставин своєї праці у світі, бути «євангельською сіллю» і «закваскою» Божої істини та поширювати нову євангелізацію у своєму оточенні. ■

НОЇВ КОВЧЕГ

Галина ГОРДАСЕВИЧ

Продовження,
Початок у ч. 1-10 за 2010 р.

* * *

До вечора в штабі наростало напружене чекання. Ще зранку Еней з невеликою групою від'їхав у двох справах. По-перше, мав зустрітися з Лемешем, щоб узгодити деякі дії. По-друге, по зв'язку передали, що німецьке командування шукає зустрічі з командуванням УПА. Було перевірено, чи це не провокація, виглядало на те, що ні. Фронт нестримно просовувався на захід, не зважаючи на затятий опір німецьких військ. Отож, не було нічого незвичайного в тому, що німці ладні шукати союзників у тих, кого ще вчора вважали головним ворогом. Правда, було вирішено, що сам Еней на зустріч не піде, але він сказав, що з невеликим загоном буде чекати в лісі поблизу, щоб або відразу дізнатися від посланців, чого там німці хочуть, або, коли вони в

умовлений час не повернуться, їхати на зустріч з Лемешем і разом дійти якогось рішення. І ось уже сонце схилялося до заходу, а про Енея ні слуху, ні духу. Правда, як не прислухалися вартові, але ніде не було чути жодного пострілу, а щоб отак тихо взяли Енея, та ще й не самого – такого не могло бути.

І все одно в штабі почали тривожитися. А, може, це просто почав дошкуляти холод, бо в приміщенні штабу топилося ще зранку, а що цілий день хтось входив, хтось виходив, то нарипалося холоду. На ніч у штабі мало бути холодно. «Щоб черговий не заснув», – жартував Еней. Але вже й зараз Наталя мусила накинути наопашки кожушок. Правда, відразу від того стало ще холодніше, бо кожушок висів біля дверей, то натягнувся морозом. Вона знизала плечима, похукала на пальці. Зрештою додруковувати лишилося всього одну сторінку. З полегшенням зітхнула, поставивши останню крапку. Уважно перечитала весь звіт. Хлопці щось голосно засперечалися, але Наталя вже звикла відключати свій слух від непотрібних розмов.

І саме в цю мить двері з грюкотом відчинилися, і в приміщення, помахуючи нагайкою, ввійшов Еней. Обличчя його горіло від морозяного вітру, на рудуватих вусах поблискував іній.

– Ну, що? – запитав начальник штабу.

– А-а! – і Еней роздратовано свиснув нагайкою по халяві. – Шукають дурніших від себе. А ми тут вже їм вимоги на державному рівні: визнати незалежну Українську державу, визнати УПА воюючою армією, забезпечити боєприпасами. А вони нам: ми на таке не уповноважені, ми повідомимо Берлін, а наразі нам потрібно, щоб ви знищили базу ковпаківців у Гощанському лісі. А тоді ми вам щось там підкинемо. Може...

– Та-ак, – розчаровано свиснув начальник штабу. – Це, звичайно, несерйозно. Ну, а з Лемешем бачився?

– З Лемешем бачився, – відгукнувся Еней і озирнувся на Наталю:

– Друже Любисток, ви закінчили свій звіт?

Наталя за цей час закрила машинку чохлом і заклеїла смужкою паперу з власним підписом, щоб без її відома ніхто не міг скористатися, перевірила кальку, чи ще надається для вжитку, перерахувала аркуші паперу і аркуші кальки, звірила з цифрами, записаними на скрайку паперу, заховала передрук і кальку в сейф, а рукописи порвала на дрібні шматки, вкинула в піч, піднесла сірник, а потім металевим гачком старанно перемішала попіл.

– Так, друже командире, – відповіла вона. – Ви його зараз хотіли прочитати?

– Та ні, в основному ви мені доповіли, а зараз маю більш наглі справи. Але я просив би покликати до мене друга Механіка і друга Цигана.

Наталя здивовано глянула на Енея, але задавати йому питання, та ще й зараз, коли він злий, було справою ризикованою. Отже, Наталя надягнула кожушок, як належить, надягнула шапку і побігла шукати Василя з Євгеном.

Коли Наталя вийшла надвір, сонце якраз сідало за соснами. Його проміння пронизувало верхів'я сосон, які виглядали аж чорними. Промені потрапляли якраз у вікна бараків і здавалося, що звідти вириваються язики полум'я. Наталя подумала, що вони живуть у дуже гарному місці. І що їм дуже повезло з тими казармами, які за Польщі було збудовано в глухому лісі, далеко від населених пунктів (зате близько від колишньої польсько-совєтської границі), бо жити в лісі в наметах влітку – це романтично і приємно, але взимку все-таки краще жити в кам'яних будинках із грубами, які можна добре натопити. А то он як сніг під ногами рипить. І сонце червоне – на мороз.

Василя шукати не треба було – він був у приміщенні автошколи. З групою своїх курсантів копався в нутрощах машини. Почувши, що його хоче бачити Еней, Василь витер ганчіркою замащені мастилом руки і сказав:

– Ну, гаразд, хлопці, на сьогодні досить. Відпочивайте. А Наталя побігла до бараку, де мав би бути Євген, проте там його не було. Забігла до їдальні – в загальному залі Євгена теж не було, знайшла його в маленькій кімнаті відразу біля кухні. Сидів за столом біля вікна, але так, щоб його самого з вікна не було видно, з апетитом наминав пшоняну кашу. Коли Наталя стала в дверях, Євген, не підводячи голови, зиркнув спідлоба, переконавшись, що це вона, продовжував вечеряти.

– Женчику, Еней хоче бачити тебе, – сказала Наталя. – І Василя.

– І Василя? – перепитав Євген. – Це щось цікавіше, ніж якби він хотів бачити тільки мене. Іду.

Все-таки Наталя вернулася в штаб першою. Сказала, шо хлопці зараз будуть, і збиралася йти, але Еней зупинив її:

– А ви теж залишайтеся, подруго Любисток.

Наталя захвилювалася ще більше, ніж коли він її послав за братами, але до цього хвилювання долучилося якесь приємне передчуття. Щоб не зурочити, вона навіть боялася подумати про це. Але раптом?..

– Слава Україні! – сказали хлопці, які зустрілися по дорозі й увійшли одночасно.

– Героям слава! – Еней відійшов від столу, де вони з начальником штабу намагалися по шкільній карті визначити відстань до того Гощанського лісу. Нападати на базу ковпаківців вони наразі не збиралися, але раз отримано таку інформацію, то треба взяти її до уваги. Злість з Енея потроху виходила разом із морозом, він уже навіть посміхався. Підійшов до виструнчених хлопців, хитрувато подивився на них, потім озирнувся на Наталю, яка стояла трохи збоку.

– Ну що, хлопці? Як справи? – і, не чекаючи відповіді, продовжив: – Знаю, знаю... Незабаром матимемо два десятки першокласних шоферів на одну розгаратану машину. Друг Циган і подруга Любисток блискуче виконали завдання. Ми тут подумали... Через три дні Різдво... Маєте всі на тиждень відпустку. Завтра вранці можете рушати.

Тієї ночі кожному з них приснився сон. Василеві снився орел з червоного каменю на письмовому приладді батька. Орел покрутив головою, раптом змахнув крилами і полетів. А він, Василько, був ще зовсім малим, біг за тим орлом і намагався його спіймати, щоб повернути на належне місце – перед драбинкою з ручками і між чорнильницями з синім і червоним чорнилом.

Євгенові снилося, що він їде верхи вулицею в їхньому селі, а назустріч іде ота гордячка – дякова донька. А він так недбало підносить руку у вітанні і з висоти коня дивиться на її обличчя, смагляве, як у циганки. Вона захоплено дивиться на нього, а він такий геть байдужий. Бо що йому якась дяківна!

А Наталі снилося літо і їхній квітник. Сонце дуже гріє,– просто пече, і тому дуже пахне резеда. Резеда завжди пахне лише тоді, коли її добре пригріє сонце. Наталя аж невдоволено поморщилась від надто гарячих сонячних променів і на тому прокинулася. Просто у вічі їй продовжувало яскраво світити, вона покліпала очима і лише по хвилині збагнула, що лежить обличчям до відкритих дверцят грубки, в якій чергова вже розвела вогонь. «Сьогодні ми будемо вдома», – щасливо подумала вона. Ще кілька годин – і вони будуть удома. Можна буде надягнути якусь зі своїх сукенок, які вже так давно висять в шафі без ужитку, взути черевички на каблучках, з подруги Любисток стати знову просто Наталею, донею своїх батьків. Можна буде ходити по всіх кімнатах великого будинку, де ти народилася і виросла, можна буде... ах, можна буде провести Святвечір так, як про¬водилося його завжди: в колі сім'ї, за святково накритим столом, біля ялинки.

Ранок почався з невдачі: в Євгена закульгав кінь. Ну, треба ж отаке! Не так часто йому доводилося тим конем їздити, більше все пішки ходив. Мабуть, жоден кінь стільки не вистоював без діла, як Євгенів, і от – саме коли він потрібен, то йому, бачте, випало закульгати! Попросити іншого?.. Зайвих коней у них не було, щоб на цілий тиждень забирати. Та й вершник з Євгена, признатися по правді, був поганенький, він ото лише міг справлятися зі своїм смирним, флегматичним Орликом, якого так було названо наче на глум.

– Ну, то ви їдьте, а я вже якось сам буду добиратися, – винувато сказав Євген.

Наталя і Василь перезирнулися межи собою і, як завжди, зрозуміли одне одного без слів. Адже вони були близнюки. Правда, не були такі вже дуже схожі одне на одного, щоб їх плутали навіть ще в дитинстві. Просто вони належали до одного типу: високі, стрункі, карооки, з ніби намальованими чорними бровами. Євген дуже пишався, що в нього такі вродливі брат і сестра, і в глибині душі жалкував, що він зовсім не такий: невисокий, навіть нижчий від Наталі, хоч вона дівчина, білявий, сіроокий, ніс картоплиною. Правда, тепер його непримітна зовнішність стала йому в пригоді. Там, де красень-юнак чи красуня-юнка, якими були Василь і Наталя, не пройшли б непоміченими, ніхто не звертав уваги на такого собі хлопчака-підлітка, до того ж одягненого в свиту і личаки. Євген міг прийти в будь-який населений пункт, вештатися на очах у німців чи поліцаїв, і ніхто чомусь не звертав на нього уваги, не зупиняв, не вимагав документів. Навпаки, нерідко його залучали до якоїсь роботи: нарубати дров, перенести якийсь вантаж, помити підлогу. При тому німці спокій-

но говорили між собою про різні свої справи, не раз дуже цікаві, і їм і на гадку не спадало, що цей послужливий, але тупуватий абориген, який так радів, отримавши в нагороду за виконану роботу кілька сигарет або плитку ерзац-шоколаду, що він тямить по-німецьки щось більше, аніж оте «афідерзен, гер офіцер!», яке він говорив так кумедно. Словом, Євген був найкращим розвідником. Еней дуже беріг його, тому й псевдо дав таке абсолютно непідхоже до його зовнішності – «Циган». І під час перебування на базі Євген уникав зайвих контактів, тримався так, щоб якнайменше людей знали його в обличчя.

І от йому, такому везучому, не повезло саме тоді, коли попереду таке щастя – тижнева відпустка, та ще й на Різдво.

– Ні, – сказав Василь, – ні, ми не поїдемо. Тут двадцять кілометрів – за чотири години дійдемо пішки.

Євген озирнувся на Наталю: вона лише посміхнулася на знак згоди. Євген відчув, що його любов до старших брата і сестри ще збільшилася. Вони готові йти пішки такий все ж неблизький світ, аби лише не позоставити його одного. Він ще раз окинув поглядом їхні стрункі постаті, так доладно охоплені ясно-коричневими кожушками, перетягнені в талії пасками.

– Нічого не забули? – сказав Василь. – Ну, то пішли!

І вони рушили до лісу, але назустріч їм виїхав невеликий кінний загін. Хлопці дружно співали:

– Ми українські партизани,
Не знаєм, що таке є страх!
Живемо в полі – обрій знаний,
Живемо в полі та в ярах!

– Якщо я не помиляюся, це Карпо Лоза зі своїми хлопцями. А я не помиляюся, бо тільки в нього так злагоджено співають, – сказав Василь і чомусь лукаво глянув на Наталю.

– Та ну тебе, – почервоніла Наталя, – вічно ти смієшся...

– З посміху люди бувають, Наталочко, – повчально сказав брат. – І потім – я ще ніколи не був такий серйозний, як у цю мить. Ти бачиш на моєму обличчі хоч тінь посмішки?

Та в цю мить вони зустрілись з кінними, і Наталя здивувалася, куди це нагло зник Євген. Начебто щойно йшов із ними, а ось уже вони стоять скраю вдвох, а гарний, мов намальований, командир, який їхав на вороному, майже чорному, коні, підняв у вітанні руку, з якої звішувалася нагайка, і весело привітався:

– Слава Україні!

– Героям слава! – відповіли брат і сестра, і тут уже Наталя просто була змушена глянути на Лозу, бо ж то було б нечемністю: вітатися з людиною і не дивитися на неї. Отож,подивилася і черговий раз подумала, що це якось аж несправедливо, коли одній людині дається стільки вроди. Якби зараз на них подивилася якась стороння людина, то, напевно, знайшла б багато спільного в Карпа з Василем та й з самою Наталею. В нього були такі ж чорні брови, таке ж біле, розрум'янене морозом обличчя, от лише очі були, може, трохи світлішими, карими із золотими іскринками, і на відміну від Василя, в нього були невеликі вуса. З-під них, коли Карпо усміхнувся, блиснули сліпучо-білі зуби. Проте, оскільки Василь був поруч із Наталею, скільки вона себе пам'ятає, то вона не бачила в ньому нічого особливого. А от Карпо...

– Чув, ви збираєтесь додому? – запитав Карпо.

– Так. Еней розщедрився на цілий тиждень.

– Ну, що ж, використайте цю нагоду повною мірою. Бо майбутнє обіцяє бути нелегким. Боюся, що наша ідилія скоро закінчиться, і ми будемо про неї згадувати, як про щось нереальне.

Лоза похилився з коня і обмінявся рукостисканням із Василем. Наталя вийняла руку з теплого затишку рукавички і теж простягнула Карпові, але він не потиснув її, а підніс до губів і, дивлячись Наталі просто в очі, сказав:

– Мої найкращі вітання матушці Софії і отцеві Іларієві.

– Обов'язково передамо, – сказав Василь. – Якщо Наталя забуде, то я їй нагадаю.

І він так подивився на Наталю, що вона ладна була його убити. Ну як він дізнався про цей її найбільший секрет? Адже вона нікому ні слова не сказала, вона ніколи з тим Карпом не вела жодних розмов, крім того, що було необхідно у справах. Ні, то справжня кара Божа – мати брата-близнюка, який читає в твоїх думках! Правда, Наталя, в свою чергу, як правило, читала у думках Василя, але він, – отакий нахаба! – чомусь ніколи нічого не соромився. Коли його пробували піддражнювати особливою симпатією до якої-небудь дівчини, він

весело погоджувався, що так, вона йому подобається, так, найближчим часом він їй освідчиться, нехай татусь із мамою готуються до весілля. Ну, а який інтерес під'юджувати людину, яка з тобою погоджується? Отож, Василя полишали в спокої, а через деякий час все починалося спочатку, тільки йшлося вже зовсім про іншу дівчину. Взагалі, було схоже на те, що Василь у свої двадцять чотири роки ще й разу не встиг закохатися. Або тримав це у такій таємниці, що навіть Наталя не могла до того до¬копатися.

Коли Василь з Наталею заглибилися в ліс, біля них наче виріс з-під снігу Євген.

– Як це тобі вдається? – заздро запитав Василь. – Можна подумати, що ти надягаєш шапку-невидимку.

– Дорогий братику, мусить бути в цьому світі хоч якась справедливість, – весело сказав Євген. – Кожному своє. Ти звернеш на себе увагу, навіть коли з'явишся серед сотні людей, а мене не помічають, навіть коли я сам-один.

Спочатку йти було легко, бо поки вони були певні, що ніякої прикрої несподіванки не трапиться, йшли дорогою, а вона була добре втоптаною і рівною. Але потім довелося зійти з дороги і йти обіч, за кущами, які, хоч і безлисті, але були заметені снігом, тож досить надійно прикривали від дороги, тим більше що їхні брунатні кожухи зливалися з червонясто-брунатними стовбурами сосон. Але тут вони провалювалися в сніг. Пішли слід у слід. Василь з Євгеном час від часу мінялися, прокладаючи дорогу, Наталю весь час тримали всередині. І вже через якусь годину відчули втому, почали тяжити автомати, які треба було тримати на самому краї плеча, щоб у разі потреби якнайшвидше бути готовими до бою. Вже не перекидалися жартами, тільки, міняючись місцями, хлопці позирали на Наталю: як там вона? Але Наталя не виглядала на таку дуже стомлену. Лише коли вони вийшли на берег річки, і перед ними блиснула звивиста льодяна стрічка, Наталя обізвалася:

– Хлопчики, пам'ятаєте ту книжку про голландських дітей, які мандрували на ковзанах? Як вона називалася?

– «Срібні ковзани», – обізвався Євген.

– Оце були б у нас зараз ковзани, ми б могли повторити ту мандрівку. Наскільки це було б швидше!

– Навряд, – із сумнівом сказав Василь. – Річка петляє, тут щонайменше кілометрів десять гаку вийшло б.

І коли вони, за їхніми підрахунками, вже пройшли половину дороги, Євгенові вдруге за цей день не повезло. Він саме йшов першим і зробив черговий крок, коли раптом його ліва нога провалилася в якусь занесену снігом яму. Він спіткнувся, потім упав, автомат зіслизнув з плеча і відлетів убік. Наталя за інерцією мало не налетіла на нього, але в останню мить затрималася і навіть засміялася:

– Женчику, ти зібрався продемонструвати, як треба в разі небезпеки зариватися під сніг?

Василь не сказав нічого, лише нагнувся і підняв автомат. Євген підвівся, зробив крок і раптом засичав і схопився за найближчу сосну.

– Женчику, що сталося? – вже стривожилася Наталя. – Ти зламав ногу?

– Зламати не зламав, – крізь зуби сказав Євген. – Просто незручно став, зараз минеться.

Вони кілька хвилин постояли. Євген тримав ліву ногу в повітрі, потім спробував на неї наступити і знову засичав.

– Знаєте, мабуть, я таки її звихнув, – винувато сказав він. – Чортова яма, звідки вона на моїй дорозі взялася? Ну, що в мене сьогодні за феральний1 день?

Василь присів навпочіпки і спробував обмацати Євгенову ногу.

– Через чобіт нічого не зрозумієш, – заклопотано сказав він. – Чи то вивих, чи просто підвернув. Але скидати чобіт не варто, бо навіть якщо вправимо вивих, то назад чобіт уже не натягнеш. А без чобіт на такому морозі обмороження забезпечене.

– І що ж тепер робити? – розгублено запитала Наталя. – Може, ви залишитеся тут, а я піду до найближчого села за підводою?

– Найближче село тут кілометрів за десять, – заперечив Василь. А ми вже стільки пройшли. І потім – на такому морозі сидіти і чекати... Як часто говорив покійний дід, «это чревато».

– І пропонував же я вам, щоб ви їхали кіньми, а я сам добрався б, – сказав Євген.

– А ти певен, що якби ти цією дорогою йшов один, то обминув би ту чортову яму? – іронічно запитав Василь. – Можна подумати, що від нашої

компанії тобі самий клопіт. Ану, постійте тут, а я спробую щось у цьому лісі пошукати.

Василь повернувся хвилин через десять, хоч Наталі з Євгеном здалося, що минуло значно більше часу. В руках він тримав шматок деревини, схожої на двозубі вила.

– Ану, мій дорогий братику, спробуй спертися коліном на цю рогачку, – сказав Василь, вперши другий кінець деревини в сніг.

Деревина виявилася задовгою, Василь фінкою почав її підстругувати, поки Євген не зміг, стоячи на правій нозі, спертися на рогачку коліном лівої.

– Тепер, сестричко, черга за тобою, – звернувся Василь до Наталі. – Сподіваюся, санітарний пакет при тобі? Діставай бинта. Бинтом вони прикріпили саморобну милицю до ноги Євгена.

– Ти думаєш, я таким робом зможу пересуватися? – засумнівався Євген.

– Не можеш, а мусиш, – сказав Василь. – Думаю, що з нашою допомогою це тобі вдасться. Правда, доведеться тепер іти дорогою, але навіть якби німцям сьогодні знадобилося їхати саме цією дорогою, думаю, ми їх завчасу почуємо.

Наступну годину, а може, й дві, вони пересувалися зі швидкістю черепахи. Василь ніс на правому плечі два автомати – свій і Євгена. Наталя свій повісила на ліве плече, а між ними, обхопивши їх за плечі, йшов, – якщо тільки це пересовування можна було назвати ходою, – Євген. Досить скоро рогачка намуляла йому коліно, він був навіть подумав, чи не підкласти туди шапку, але усвідомив, що мороз надто сильний, щоб іти з непокритою головою. Отож, промовчав про це і навіть наполіг, щоб Василь віддав йому автомата, якого він закинув за спину. Василь погодився, бо таки два автомати на одне плече – це забагато, а при наглій потребі йому було б важче скористатися котримсь із них. Час ішов і здавався безконечним, шлях теж здавався безконечним, кожному здавалося, що це вже останній крок, на який він здатний, ось іще цей крок, і він скаже: «Хлопці, давайте трохи спочинемо». Але робився крок, а фраза застигала на устах. Сонце вже похилилося до заходу, а вони все йшли, і йшли, і йшли, і навіть не уявляли, де вони зараз знаходяться і скільки їм ще йти. Від сніданку вони нічого не їли, але не усвідомлювали того, що вони голодні. Мороз під вечір іще міцнів, але вони того не відчували. Іноді їх охоплювало відчуття, що вони – єдині люди на всій землі, і ніде нема ніяких міст, ніяких сіл, ніяких будинків із постелями, є лише сніг, ліс, мороз і ця безконечна дорога.

– Ану, хлопці, станемо, – раптом таки скомандував Євген. Вони зупинилися і прислухалися.

– Ззаду хтось доганяє кіньми.

– Конем, – уточнив Євген, – там лише один кінь.

Але той кінь міг везти не одну людину, і було невідомо, хто ті люди. Отож, вони зійшли з дороги, щасливим випадком знайшовши місце, звідки вітром змело сніг, так що за ними не залишилося слідів. Замаскувавшись у кущах, про всяк випадок, приготували автомати і стали чекати. Зрештою, чекати довго не довелося. З-за повороту з'явилися сани, запряжені одним конем. На санях лежали мішки, а спереду сидів, скоцюрбившись від холоду, літній дядько. Василь пильно прислухався, чи хто не їде слідом, потім, зробивши Наталі з Євгеном знак, щоб вони не рухалися і мовчали, сам звівся і вийшов на дорогу.

– Егей, господарю, здорові будьте! – неголосно привітався він. Дядько, здавалося, нічого не чув, бо навіть не здригнувся, але потім повільно повернув голову і озирнувся на голос. Василь впізнав його, це був чоловік із Трощаниці.

– Дядьку Дем'яне, не впізнаєте мене?

– Тпр-ру! – Натягнув віжки дядько Дем'ян, придивився пильніше і, може б, посміхнувся, якби його обличчя не стягнуло морозом. – Ну, як же, ви старшенький батюшок. А я думав, ви десь у науках, а ви у лісі.

– Дядьку Дем'яне, я тут не один, і в нас нещастя, – сказав Василь. – Брат підвернув ногу і не може йти. Підвезете?..

Одночасно він махнув рукою в сторону кущів: виходьте, мовляв! – і Наталя з Євгеном почали вибиратися на дорогу. Дядько Дем'ян аж головою похитав, побачивши Євгена.

– Та то бачите, паничу, – сказав він, – боюся, що моя кобила не подужає вас усіх взяти. Я оце їздив до млина, а коней же у нас небагато залишилося, то кожне перед святами просить: «Візьми і мій мішечок!» То вже панича зі скаліченою ногою я візьму. І панянка хай сідає, а я вже піду пішки.

– Ні, – швидко сказала Наталя, – ні, не треба. Ви вже візьміть брата, а ми підемо самі.

Василь глянув на неї і промовчав. Євген, тим більше, мовчав, бо що він міг сказати? Йому було дуже соромно полишати брата і сестру тут у лісі на морозі, але він розумів, що без нього їм буде значно легше. Дядько Дем'ян так повернув мішки на санях, що Євген, відв'язавши ту кляту рогачку, щоб можна було випростати ногу, – що, зрештою, вдалося йому з великим трудом, – ліг межи мішками так, що його збоку не було помітно, вмостив автомат, щоб був напохваті, і всю подальшу дорогу мучився питанням: що йому робити? Чи, доїхавши до села, зійти і чекати Василя з Наталею, щоб з'явитися додому усім разом, чи навпаки, попросити дядька Дем'яна, щоб підвіз його до самого дому, і вислати дядю з кіньми їм назустріч? ■

ЦЬОГО РОКУ МИНАЄ 430 РОКІВ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ СВ. СВЯЩМЧ. ЙОСАФАТА КУНЦЕВИЧА

25 листопада 2010 року у Володимирі-Волинському відбудеться міжнародна проща з нагоди храмового свята й святкування пам'яті уродженця міста, св. Йосафата Кунцевича. Цей святий син Волинської землі, якого вшановує Вселенська Церква, є не тільки нашою гордістю, а й прикладом для наслідування у любові та прагненні до єдності. З нагоди свята покровителя храму і монастиря відбудеться ряд заходів, на які сердечно запрошуємо усіх бажаючих.

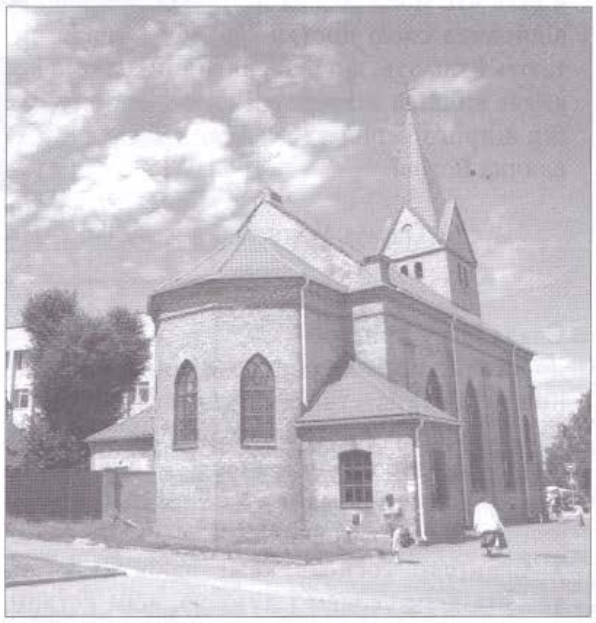

Молитовне святкування розпочнеться дев'ятницею до св. Йосафата, що триватиме з 17 по 25 листопада і завершиться повним відпустом у сам день великого святого, який має особливе відношення до нашого міста. А 22 листопада в храмі св. Йосафата о 8.00 та о 17.00 год. відбуватимуться духовні реколекції для вірних. 24 листопада о 17.00, у навечір'я свята, настоятель монастиря о. Терентій, ЧСВВ, та сотрудник о. Доротей, ЧСВВ, відслужать Святу Літургію, а опісля, о 18.00 год., – велику вечірню з литією. Співатимуть брати Василіянської семінарії в Брюховичах, що біля Львова.

Найголовніші урочистості відбудуться у сам день свята, 25 листопада. Очікується численна участь прочан та духовенства як з Луцького екзархату, так і з інших єпархій України та зарубіжжя. Архиєрейська Божественна Літургія, яку очолить владика Йосафат Говера, розпочнеться об 11.00 год. Після її закінчення хористи і ансамбль «Благовіст», керівником якого є п. Оксана Смаль, привітають учасників свята прекрасним глибокодуховним співом, а наймолодші парохіяни в поезії змалюють постать великого мученика за єдність. На закінчення Кир Йосафат уділить усім архиєрейське благословення. Вірні матимуть змогу взяти участь у Таїнствах сповіді та Пресвятої Євхаристії, а також приступити до мирування, напитися священої води та отримати іконку на пам'ять.

Чекаємо Вас на землі, яка породила великого святого і «апостола єдності» – священомученика Йосафата Кунцевича. Подяка нехай буде Господу нашому Ісусові Христові, що дав нам такого могутнього заступника і покровителя. ■

З молитвою,
ігумен монастиря св. Йосафата і настоятель храму
о. Терентій Володимир Довганюк, ЧСВВ

■ Слава Ісусу Христу!

На сторінках вашого часопису хочу подякувати Господу Богу, Матері Божій, св. апостолу Юді-Тадею і всім святим за вислухані молитви.

Щоразу у важку хвилину я звертаюся до Бога і Матері Божої, а особливо до свого покровителя, св. апостола Юди-Тадея, який ніколи не залишає мене в біді. Однак я не почуваюся гідною бути вислуханою, бо, як тільки у мене було якесь горе, я молилася до св. Тадея, обіцяла скласти подяку через ваш журнал, а обіцянки не виконувала. Та коли захворів мій старший син (а їх у мене троє), я весь час молилася за його здоров'я і знову відновила свою постанову. Нехай люди читають і знають, що цей святий ніколи не покидає в біді, а завжди спішить з допомогою. Від щирого серця за все, що в мене є, дуже вдячна Богові.

Сподарик Іванна,
с. Старява, Мостиський р-н., Львівська обл.

■ Слава Ісусу Христу!

Дорога редакціє журналу «Місіонар»!

Кожна людина створена для високої мети, неба і вічного життя з Богом. Але для того, щоби бути з Богом у вічності, маємо тут, на землі, виявити бажання жити з Ним у довірливій єдності та любові.

У Євангелії Господь каже любити Господа Бога всім серцем і думкою, всім єством, а ближнього – як самого себе. Ми повинні жити так, щоб Господом було наповнене усе наше серце. Його слід очищувати, щоб там замешкав Сам Бог. Христос каже: «Щасливі чисті серцем, бо вони побачать Господа» (Мт 5,8).

На сторінках вашого журналу хочу висловити щиру подяку, низько кланяючись до стіп Господу Богу нашому Ісусові Христу, Матері Божій, Святому Духу, святому апостолу Юді-Тадею за те, що вислухали мою молитву і допомогли моїм дітям, Марічці та Олі, вступити у вищі навчальні заклади й надалі їм допомагають. Дякую святому Антонію, монахам св. Бенедикту і св. Шарбелю, нашому українському чудотворцю Миколаю Чарнецькому, Ангелам Хоронителям і всім святим, зокрема св. Марті, св. Варварі, св. Партенію, за вислухані молитви-прохання, опіку над родиною та особливі ласки у теперішньому терпінні, коли мій чоловік Андрій важкохворий. Не перестаю молитися і вірити у те, що Бог мене не покинув, а завжди є з моєю родиною, що вилікує мого чоловіка та допоможе у майбутніх потребах моєї сім'ї.

Ольга Попадич,
вчитель, тс. Накваша, Бродівський р-н., Львівська обл.

■ Слава Ісусу Христу!

Я віддавна постійна читачка Вашого журналу. З нетерпінням чекаю на кожен номер, перечитую його і даю читати знайомим. На сторінках Вашого журналу хочу висловити щиру подяку Всемилостивому Господеві, Пресвятій Богородиці, апостолові Юді-Тадею, св. Йосифові, Ангелам Хоронителям і всім святим та блаженним, до яких я молилася, за одужання мого племінника і похресника Бориса, а також за успішне завершення навчання в університеті.

Марія,
м. Болехів, Івано-Франківська обл.

■ Слава Ісусу Христу!

Через журнал «Місіонар» хочу подякувати за допомогу св. Юді-Тадею, який вислухав мої молитви і допоміг чоловікові дуже скоро працевлаштуватися. Цей святий ніколи не відмовляє в допомозі, тільки треба щиро молитися. Дякую Господу нашому Ісусу Христу і Матері Божій за їхню опіку наді мною і моєю родиною. Також дякую святій Анні за її заступництво.

Християни, щиро моліться – і будете вислухані. Господь знає, що потрібно кожному. Я в цьому завжди переконуюся на прикладі його чудес у моєму житті. Деколи здається, що все втрачено, але Бог з нами, Він нас любить.

Дякую за дуже цікавий журнал.

Зіна,
м. Бучач, Тернопільська обл.

КРОСВОРД «АПОСТОЛ І ЄВАНГЕЛИСТ МАТЕЙ»

(Три крапки замініть словом із Євангелія від Матея)

Підготувала Леся ШТИКАЛО

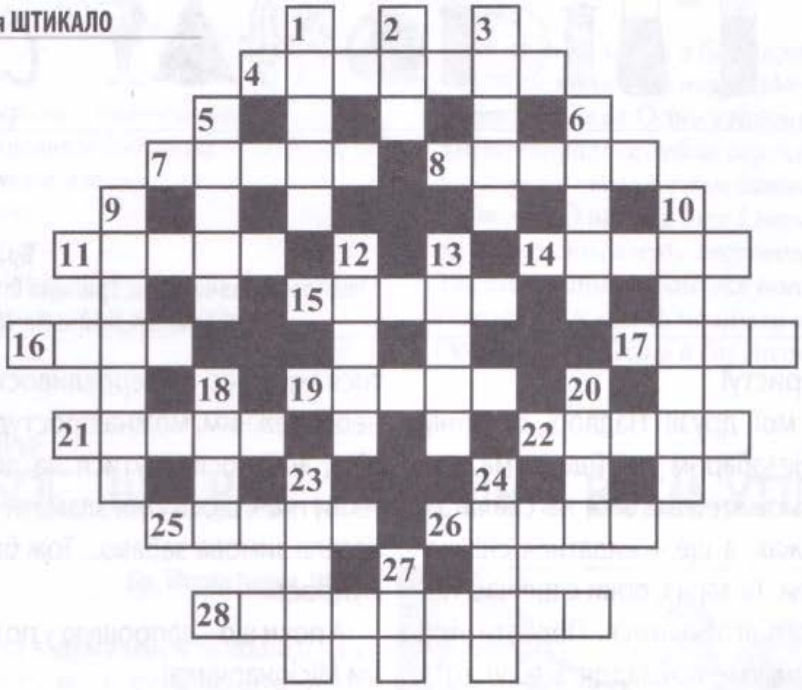

По горизонталі: 4. . . .житиме не самим хлібом, а кожним словом, що виходить з уст Божих. 7. Вона породить сина, і ти даси йому ім'я Ісус, бо він спасе . . . свій від гріхів їхніх. 8. Прибувши на місце, що зветься Голгота, тобто сказати «. . .-місце», дали йому випити вина, змішаного з жовчю, але він, покуштувавши, не хотів пити. 11. Якже настав . . ., усі первосвященики і старші народу скликали раду на Ісуса, щоб його вбити. 14. Небо й . . . перейдуть, але слова мої не перейдуть. 15. Над головою в нього прибито . . . за що його засуджено: «Це Ісус – Цар Юдейський». 16. Тоді відповів їй Ісус: «О жінко, велика твоя . . .! Хай тобі буде, як бажаєш». І видужала її дочка від тієї години. 17. Народ же казав: «Це пророк, . . . із Назарету в Галилеї». 19. А я кажу вам не клястися зовсім: ні небом, бо це престол Бога; ні землею, бо це підніжок стіп його; ні Єрусалимом, бо це . . . великого царя. 21. Євангелист Матей – . . . одного із Євангелія. 22. Вставши . . ., узяв уночі дитятко та його матір і пішов у Єгипет, де перебув до смерти Ірода, що збулося сказане Господом через пророка. 25. Сукупність вищих моральних принципів, якими людина керується у своїй громадській і особистій поведінці. 26. Почувши це слово, юнак відійшов смутний, мав бо велике . . . . 28. Поставлено Ісуса перед правителем, а . . . спитав його: «Ти цар юдейський?» Ісус відповів: «Ти кажеш».

По вертикалі: 1. І . . . пролунав з неба: «Це Син мій любий, що його я вподобав». 2. . . . бо заповідав: Шануй батька твого й матір. 3. І як увійшли до човна, . . . ущух. 5. На ці дві заповіді ввесь . . . і пророки спираються. 6. Ті ж, що розп'яли його, поділили його одежу, кинувши . . . . 9. Був же тоді визначний в'язень, що звався . . . . 10. Коли ж настав вечір, . . . виноградника наказав своєму управителеві: Поклич но робітників та роздай їм заплату, почавши від останніх аж до перших. 12. Хіба він не син теслі? Хіба не його мати зветься . . . . 13. І кожний, хто задля імени мого покине дім, братів, сестер, батька, матір, жінку, дітей, поля, в сто раз більше одержить і . . . вічне буде матиме в спадщину. 18. . . . – це світ; добре зерно – це сини Царства; а кукіль – це сини лукавого. 20. Ось імена дванадцятьох апостолів: перший Симон, прозваний Петром, і Андрій, брат його; Яків, син Заведея, та . . ., брат його; Филип та Вартоломей; Тома й Матей, митар; Яків, син Алфея, і Тадей; Симон Кананій та Юда Іскаріотський, що й зрадив його. 23. Стан хвилювання, тривоги, неспокою, що огорнув слугу, котрий взяв один талант і закопав його у землю (притча про таланти). 24. Ідучи звідтіля, Ісус побачив мимохідь чоловіка, на ім'я . . ., що сидів на митниці, і сказав до нього «Іди за мною!» Той устав і пішов слідом за ним. 27. А Ісус каже до нього (книжника): «Лисиці мають нори й птиці небесні – гнізда, а . . . Чоловічий не має де голову прихилити».

Відповіді на кросворд «Святий Франціск Асизький», опублікований у числі за жовтень 2010 року:

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 3.Молитва. 6.Дозвіл. 7.Покора. 10.Обрус. 11.Голос. 14.Ангел. 15.Життя. 18.Світло. 19.Стигма. 20.Приклад.
ПО ВЕРТИКАЛІ: 1.Поміч. 2.Автор. 4.Послух. 5.Пророк. 8.Вибачення. 9.Пророцтво. 12.Церква. 13.Письмо. 16.Клара. 17.Страх.

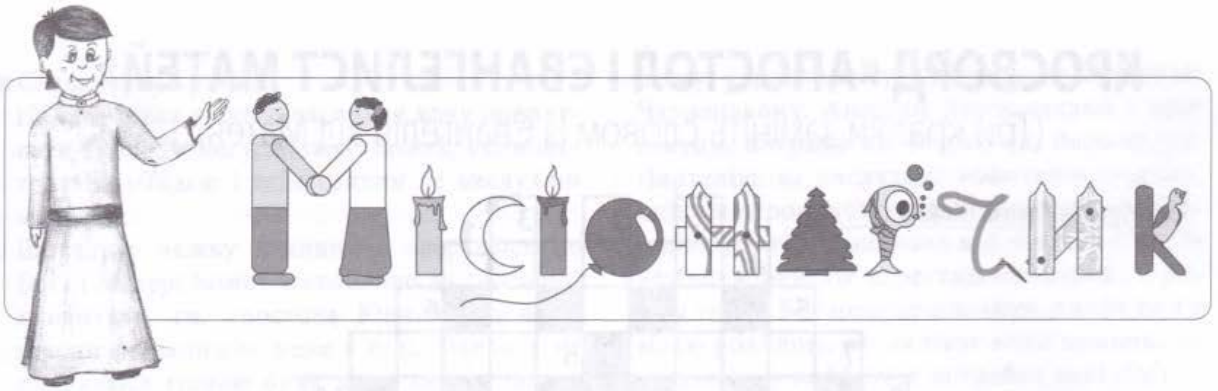

Бр. Юстин Борис, ЧСВВ
Ілюстрації: **Павло Білик, Григорій Стахів, Євген Шпирка**
Комп'ютерний набір: **Максим Бервецький**

Слава Ісусу Христу!

Найдорожчі мої друзі! Надворі останній місяць осені. Незабаром прийде зима, випаде сніг, і ви зможете кататися на санчатах, ковзанах чи лижах, а ще – кидатися сніжками, грати у хокей. Та зараз, поки є ще час, потрібно належно підготуватися. Подбати про своє улюблене зимове приладдя, відшукати у шафах теплий одяг, а найголовніше – набратися мудрості та терпеливості. Адже, будучи необережним, можна простудитися та захворіти, або послизнутися на дорозі і добряче гепнутися, щось собі зламати – і тоді прощай, весела зимова забаво... Тож бажаю вам Божої мудрості.

А поки що – запрошую у подорож сторінками Місіонарчика!

Ваш Місіонарчик

ЗАПИШИ НА СЕРЦІ

Твій обов'язок – вирости вихованою, культурною, порядною Людиною.

Вихована Людина завжди береже традиції свого народу.

Тільки той щастя має, хто свій рід прославляє.

ВІТАННЯ

Максим Бервецький.

У ЛИСТОПАДІ СВОЇ ІМЕНИНИ СВЯТКУЮТЬ:
7 – Маркіян
8 – Дмитро
11 – Анастасія
19 – Павло
21 – Михайло
26 – Надія
30 – Григорій

Вітаємо всіх іменинників!
Бажаємо Божого благословення, міцного здоров'я, успіхів у навчанні. А ще – мати багато друзів і завжди бути веселими!

ПОЕЗІЯ

Леся Берест

МІЙ АНГЕЛ

У мого Ангела крила – павутинки,
А усмішка – маленької дитинки.
В душі цвіте любов-весна,
Дарована від Раю.
Веде мене його рука
До Вічності: я добре знаю.
В мій «Отче Наш» – це місто Раю.

ОСІНЬ

Тихо ходить Осінь в барвистім віночку,
Золотом малює листя у садочку.
Легко походжає Осінь у гайочку,
Вміло поправляє дубові сорочку.
Вишивка у нього взором дивним сяє,
А він аж від щастя так і завмирає.
Як торкнеться чуба яворового сина –
Так облетить в нього вся його чуприна.
І стоїть він лисий, на нім ні листочка…
Ось така-то Осінь в барвистім віночку.

ПЕРША ПРАВДА ВІРИ:

Є ОДИН БОГ, ЩО ВСЕ СТВОРИВ І ВСІМ УПРАВЛЯЄ

Бр. Юстин Борис, ЧСВВ

Любий читачу, чи задумувався ти колись над тим, звідки походять всі ті речі, які оточують тебе навколо? Наприклад, меблі, одяг, шкільне приладдя… Ми точно знаємо, що хтось їх зробив. І хоча нам не відома ця людина, ані те, де вона живе, як виглядає, чим займається в даний момент, проте ми впевнені, що ці речі не постали самі від себе, але хтось до цього спричинився. Якщо ти зайдеш до хати і побачиш на столі хліб, то, очевидно, не подумаєш, що він з'явився сам по собі, але знаєш, що хтось виростив зерно, інший його молов на борошно, а ще хтось з цього борошна випік хліб. А як гадаєш, звідки походить зерно, те перше зерно, коли ще не було на землі ні пшениці, ані жодної іншої рослинності? Чи могло воно постати само від себе? Звичайно, ні. В цьому світі, у якому все так гармонійно укладено, жодна річ не могла виникнути сама, але мусить буди Хтось, хто все це створив і впорядкував. І тим Творцем є Всемогутній Бог, який з нічого створив світ і все, що в ньому: видимі речі, тобто те, що ми можемо бачити, та невидимих ангелів. Про те, як Бог творив світ, ми довідуємося насамперед із Біблії, а точніше – з першого розділу книги Буття.

Бог не тільки створив світ і людей, але постійно є з нами, завжди опікується своїм створінням. Господь Бог є нашим найкращим Отцем, що дає нам усе, що потребуємо для життя. Він любить нас і дбає про нас. І ти можеш у кожній потребі звертатися до Нього з повним довір'ям. Він допоможе. Слухай насамперед Його голосу. Ось як гарно наша народна мудрість висловлює свою віру в прислів'ї: Без Бога – ані до порога.

ДОБРІ ТА ПОГАНІ МУЛЬТФІЛЬМИ

Бр. Юстин Борис, ЧСВВ

Нещодавно я мав нагоду переглянути документальний фільм про вплив мультфільмів на дітей. І хоча я задумувався над цим питанням й раніше, проте мене вразило багато чого нового. Цей фільм переглянули також учасники редколегії «Місіонарчика», і після короткого обговорення ми вирішили поділитися своїми думками з нашими малими читачами.

Григорій Стахів, 16 років:

«Сьогодення дарує вам багато цікавих мультфільмів, які зачаровують прекрасною графікою, смішними героями та цікавим сюжетом Та чи приносять користь вони для вас? З якою метою вони зроблені?

Мені не раз доводилось зустрічатись з наслідком сучасних мультиплікаційних фільмів. Гадаю, вам також знайомі ситуації, коли діти починають колекціонувати різноманітні картинки чи «постери» зі зображеними на них неприємними та жахливими створіннями, які нібито наділені якоюсь силою. Вже пізніше я дізнався, що це героїв одного із популярних мультфільмів. Ви гадаєте, що це безпечно? Насправді це потужний вплив на психіку дитини, який може викликати різні погані наслідки, наприклад, страх. Коли діти годинами проводять час за переглядом таких мультфільмів, вони ніби живуть в іншому, нереальному світі, ростуть непристосованими до життя і забувають про прекрасну заміну таких переглядів: прогулянки на свіжому повітрі, музику, читання корисних та цікавих книжок. Мультфільми були створені для вас, діти, щоби виховувати у вас цінності та чесноти: любов до батьків, дружбу, боротьбу з неправдою. На жаль, з часом багато з них перестали бути добрим фундаментом для виховання дітей. Тому, дорогий друже, вмикаючи телевізор, завжди будь уважним. Навчися розрізняти, які мультфільми дійсно корисні для тебе та твоїх близьких, а які не варто переглядати, а краще провести свій час по-іншому».

Олексій Монахов, 15 років:

«На мою думку, сучасні мультфільми є надто складними, хоча призначені для дітей. У них забагато жорстокості,

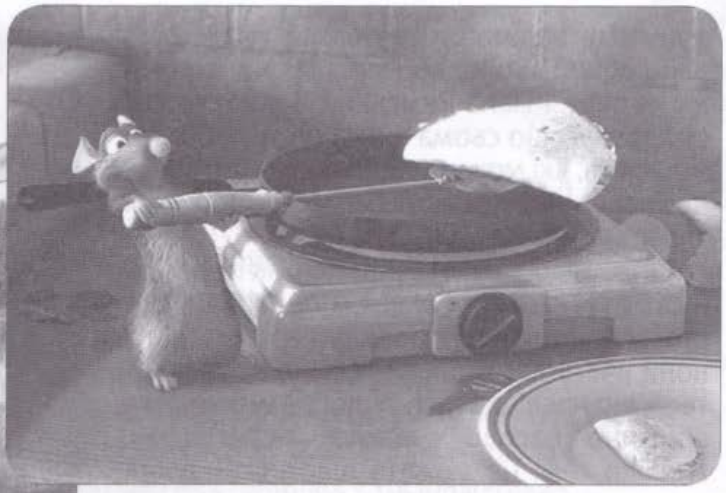

Найголовніше – не дивитися все підряд, але вибирати хороші мультфільми, щоб набиратися від них всього найкращого, а ні в якому разі – поганих звичок, які можуть змарнувати християнське життя».

вони занадто розкуті, а хіба жорстокість може навчити чогось доброго? Тепер більшість мультфільмів створені не для дітей, а для дорослих. Але в деяких випадках навіть і дорослі тяжко сприймають той чи інший мультфільм. Нашим батькам потрібно задуматись і звернути увагу на те, що переглядають їхні діти. Бо невідомо, чи не повторить дитина того, що побачила. Після перегляду мультфільму варто задуматись, добра чи зла він нас навчив».

Євген Шпирка, 14 років:

«Звичайно, не всі мультфільми є шкідливими. Наприклад, є мультики повчальні, християнські, які розповідають про Бога. Їх потрібно дивитися, щоби дізнатись про хороші вчинки Ісуса Христа, Його земне життя, про добрі справи однолітків.

До поганих мультфільмів належить нібито хороший, на перший погляд, мультфільм «Шрек» та багато інших, у яких показано насильство, жорстокість та різні погані звички, які насправді шкідливо впливають на психічний та духовний розвиток.

Дійсно, сьогоднішня кіноіндустрія настільки розвинулася, що з шаленою швидкістю випускають усе нові мультфільми, та, на жаль, не завжди вони пропагують добру мораль, тим більше християнську. Дуже часто туди вкрадаються шкідливі образи зла, насильства, жорстокості та просто безкультурної поведінки. Позитивні герої чомусь мають шкідливі звички, в деяких сценах детально показано знущання, безглузда помста, навіть вбивства. Іноді в мультфільмах зло навіть здобуває перемогу вкінці! А ось, наприклад, так поширений і всім відомий «Гаррі Потер» – це повна енциклопедія магічних практик та різного роду диявольських трюків, які неабияк позначаються на психіці молодого покоління, яке дуже часто починає наслідувати головних героїв і в результаті опиняється у пастці.

До речі, Ватикан, аналізуючи персонажа Дж. К. Ролінг, Гаррі Поттера, називає юного чарівника «неправильним типом героя.» У довгій статті офіційної газети Ватикану «L'Osservatore Romano» під назвою «Подвійне обличчя Гаррі Поттера» зазначено, що не можна порівнювати книги Ролінг

з іншими великими дитячими книжками, наприклад, «Володар Перснів» чи «Хроніки Нарнії». І Папа Римський Бенедикт XVI стверджує, що сьома книга містить багато моментів, які можуть викликати спотворене уявлення у дітей про межі між добром і злом, встановлені вірою.

Отже, любі друзі, перед тим, як переглянути якийсь мультфільм, подивіться, що стоїть за цими кольоровими героями, чого вони вчать вас. І тільки тоді, коли упевнитеся, що наслідки будуть добрими, можете спокійно насолоджуватися переглядом. А якщо самі не можете відрізнити добрі мультики від поганих, то попросіть допомоги у батьків чи когось зі старших.

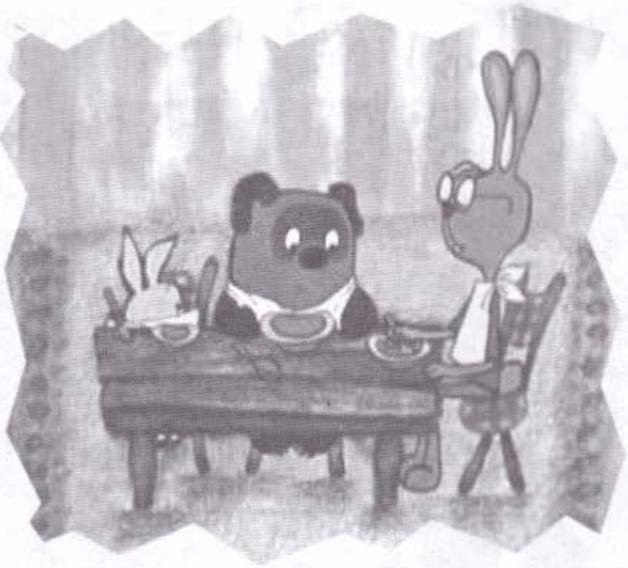

ЯК ПЕТРУСЬ САМ СЕБЕ ОБІКРАВ

Віра ПАРФЬОНОВА

Ох і заблищали очі у Петруся, коли побачив у шафі на маминій полиці гроші. Там були різні купюри: двадцять гривень, п'ятдесят… Мабуть, мама збирала їх для чогось, бо грошенят таки трохи було.

– Як хочеться знову пограти в комп'ютерні ігри, – подумав Петрусь, – але сьогодні мама точно грошей не дасть. Скаже, що і зір псую, і намарно витрачаю гроші, і не тримаюсь хати, висиджуючи по півдня в комп'ютерному клубі, стаю пустовітром. А, може, взяти двадцять гривень? Буду мати на декілька днів. І в мами просити не доведеться. Вона і не помітить, он скільки грошей лежить, подумає, що сама взяла та й забула – з ким не трапляється… Злодіїв у хаті немає…

Так розмірковуючи, Петрусь ухопив «двадцятку», акуратненько згорнув і поклав у кишеню.

Цілий тиждень бенкетував. Задоволенню не було меж! Та час пройшов, відіграв Петрусь гру на останні гроші, прийшов додому і, ніби й нічого не сталося, пішов на кухню їсти.

В двері подзвонили. Мама відчинила, і на порозі з'явився чоловік приємної зовнішності.

– Ви замовляли роликові ковзани? – спитав.

– Так, я. Для сина, – відповіла мама. – Дістала з полиці гроші і подала чоловіку.

Ніби окропом облили Петруся: «О, який я нікчема, страховисько! Сам у себе вкрав, сам себе обдурив! Моя добра матуся збирала гроші для мене. А я…» Та бідкатись було запізно. Як мама не вмовляла – чоловік відмовився взяти неповну суму грошей, і роликові ковзани поїхали шукати собі нового власника.

Пройшло чимало часу. Хлопець без маминого дозволу не робив більш нічого, хоч ще й не раз у нього свербіли руки взяти бодай гривню з маминого гаманця, але зумів перемогти це горде «Я», що підмовляло його на недобрий вчинок.

Тоді Петрусь зрозумів, що найбільша боротьба – це боротьба з самим собою. Легко когось повчати, та важко працювати над своїми недоліками.

МІСІОНАРЧИКОВА ПОШТА

УВАГА! КОНКУРС!

Продовжуємо конкурс на кращий малюнок, присвячений Святому Миколаю, який уже підходить до завершення. Надсилайте свої малюнки на адресу «Місінарчика» до 30 листопада включно. На переможців чекають призи. Ті, що посядуть перші три місця, отримають компакт-диск із піснями від Тараса Курчика та цікаві призи від редакції, а всі інші учасники конкурсу та активні читачі – заохочувальні подарунки. Переможці конкурсу будуть нагороджені у грудні цього року до свята св. Миколая. Найкращі роботи опублікуємо на сторінках «Місінарчика».

Отож, поспішайте малювати та одразу надсилайте свої роботи за адресою:

79019, м. Львів, вул. Б. Хмельницького, 36,
Святоонуфріївський монастир отців Василіян, «Місінарчикові»
Обов'язково вкажіть свої адресу, номер телефону та вік.
Хто у попередніх листах забув вказати ці дані, обов'язково надішліть їх до 30 листопада.
Дуже дякую за листи, які уже надійшли до редакції.

ВЕСЕЛИНКИ

Яка синичка?

– Дивись, Петрусю, там сидять горобчик і синичка. Чи відгадаєш, яка синичка?

– А чому б і ні! – впевнено відповів Петрусь. – Та, що сидить біля горобчика!

Каша

– Галю, якщо ти не будеш їсти кашу, я покличу сірого вовчика!

– Мамо, невже ти думаєш, що сірий вовчик їстиме цю кашу?

Припущення

Учитель до учня:

– Думаю, сьогодні ставлю тобі двійку востаннє!

– А що, більше питати мене не будете?

Що краще?

Мати:

– Миколко, ти хотів би на день народження одержати торт із п'ятьма мармеладками?

Миколка:

– Краще, якби дали п'ять тортів і одну мармеладку.

КРОСВОРД «ПРИСЛІВ'Я ТА ПРИКАЗКИ»

Підготувала Леся ШТИКАЛО

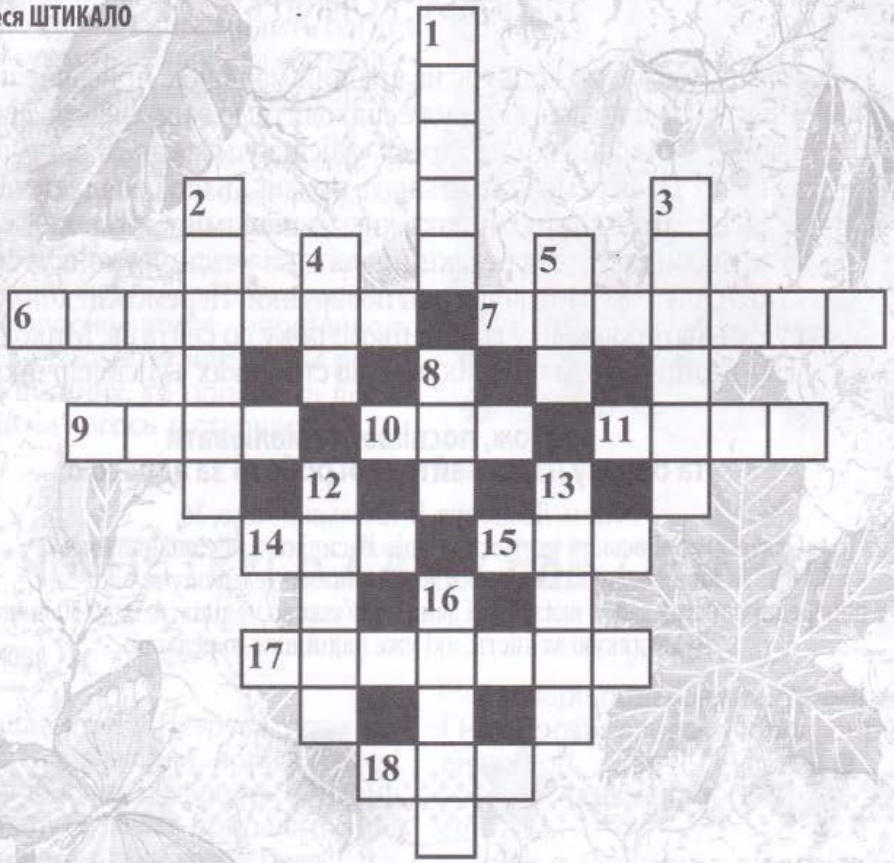

Виберіть слово та вставте у кросворд

По горизонталі: 6. … грає, голос має. 7. Людина без друзів, що дерево без … . 9. Зів'яне правди цвіт – загине цілий … . 10. … – не гроші, його не повернеш. 11. Краще їсти … з водою, ніж жити чужиною. 14. Гострий язик – … небесний, довгий язик – кара Божа. 15. Одне дерево – ще не …, одна людина – ще не народ. 17. Ластівка день починає, а … його кінчає. 18. Листопад – вересню онук, жовтню …, а зимі рідний брат.

По вертикалі: 1. Книга – світ, … – серцю привіт. 2. Дорогий не обід, а … . 3. Освіта – …, безграмотність – тьма. 4. … – щоб бачити, розум – щоб пізнавати. 5. Найсолодше в світі – … . 8. Чужими руками … не вигрібай. 12. Земля багата – … багатий. 13. … до вітру – буря, дерево до дерева – ліс. 16. Назвався грибом – лізь у … .

Слова для підказки:

Вік, вітер, дар, жар, книга, коріння, кошик, народ, око, привіт, світ, світло, син, скрипка, соловей, сон, хліб, час.

Відповіді на загадку «ШАХМАТКА», опубліковану у числі за жовтень 2010 року:

1.Історія. 2.Варшава. 3.Жовтень. 4.Фатіма. 5.Квадрат. 6.Бандура. 7.Коледж. 8.Канада. 9.«Заповіт». 10.Помідор. 11.Жовква. 12.Лектор. 13.Глібов.

НОВІ ВИДАННЯ ВИДАВНИЦТВА «МІСІОНЕР»

о. Анастасій КАБАЛЬ, ЧСВВ
ПСАЛМИ – МОЛИТВА НАРОДУ БОЖОГО.
Практичний порадник для молитви псалмами.
– Львів: Місіонер, 2010. – 120 с.

Автор розкриває історію виникнення псалмів, зрозуміло і доступно вказує на значення псалмів в нашому житті, пояснює, як треба молитися псалмами і як псалми допомагають нам хвалити і прославляти Бога в різних почуттях і переживаннях.

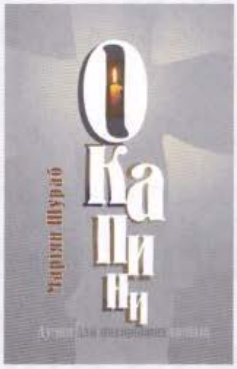

Маріян ШУРАБ
ОКАПИНИ.
Думки для похоронних гомілій.
– Львів: Місіонер, 2010. – 168 с.

Особлива духовна радість буває тоді, коли людина вмирає примирена з Господом Богом, смерть бо – це не знищення, а мир.
У канві книги вміло переплетені євангельські оповіді та сучасні життєві приклади.

НЕБО НАСУЩНЕ.
Польська релігійна поезія періоду Понтифікату Івана Павла II.
– Львів: Місіонер, 2010. – 160 с.

Небо насущне – переклади з польської поезії 1980-х років – початку XXI століття, натхненної євангельським духом. У збірку ввійшли вірші поетів різних вікових поколінь, різних стилістичних напрямків, написані священиками, монахами та світськими особами у період, коли на духовному житті польського народу відчутно позначилась присутність Папи Івана Павла II.

Віра МОВЧАН
ЕСТЕТИКА: ІСТОРІЯ І ТЕОРІЯ.
– Львів: Місіонер, 2010. – 736 с.

Книга містить систематичний виклад історії та теорії естетики як філософської науки, що розглядає закономірності становлення та вияву чуттєвої культури людства і особистості, своєрідність естетичного відношення до світу в оцінно-переживаючій та творчо-формуючій діяльності, закріплену в системі форм естетичної свідомості (естетичні почуття, смаки, ідеал), в категоріях (прекрасне, піднесене, трагічне, комічне), в мистецтві як художньо-образному способі втілення цілісності духовного досвіду відповідно до видового багатства мистецтва; виховний вплив мистецтва на особистість.

З ПИТАНЬ ПРИДБАННЯ ЛІТЕРАТУРИ

звертатися за адресою:
вул. Б. Хмельницького, 40
м. Львів, 79019,

тел.: 0952602157, (032) 272-90-80
shop@missioner.com.ua
http: www.missioner.com.ua

УКРАЇНСЬКИЙ ХРИСТИЯНСЬКИЙ ЧАСОПИС

МІСІОНАР

В КОЖНУ ХРИСТИЯНСЬКУ РОДИНУ

Християнський часопис «Місіонар» зможе стати для вас духовним приятелем, який допоможе зрости у Христовій вірі, збільшить у серці любов до Бога і ближніх та розрадить у хвилині смутку.

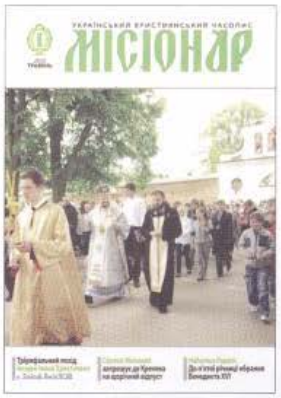

ЧАСОПИС «МІСІОНАР»
ви можете придбати

✓ **В редакції за адресою:**
монастир св. Онуфрія,
вул. Б. Хмельницького, 36, м. Львів, 79019
тел/факс: (03-2) 272-46-94

✓ В будь-якому василіанському монастирі в Україні

Також можна передплатити в будь-якому поштовому відділенні України.
ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС: 23959

Запрошуємо до співпраці отців парохів, провідників та членів Апостольства молитви, інших побожних організацій та згромаджень.
Читаючи та поширюючи часопис «Місіонар», кожний з нас прилучається до справи євангелізації згідно із закликом Ісуса Христа: «Ідіть вже по всьому світу і проповідуйте Євангелію всякому творінню» (Мк 16,15)